

MŰFIZETÉS

MELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VÉNYBEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

MÉRETESEK:

6-hatásos petit sor egyszerű 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.

Regény sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, november 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: **Érdek-harcok.**

A képviselőház ülése.

Szilágyi és a néppárt.

A békeszerződés feltételei.

Az aradi orvosok tiszteletdíja.

Családirító katonai őrség.

A régi szerető bosszúja.

Magszökött elmeheteg rabok.

Ki ülte meg a szép doktornét?

Bátor Postás Milkák.

Tárca: **Magyar szépségek.** Irta: Vay Sándor gróf.Regény-Csarnok: **A kétlelkű ember.** Irta: Groller Balduin.

Érdek-harcok.

Arad, november 13.

A ki elfogulatlanul itéli meg az aktuális politika fejleményeit, bizonyára megdöbbenéssel látja, hogy mint szittatik az ipari és gazdasági érdekektől távol álló jelszavak hatása alatt az érdek ellentétek nagy tömege. A közjogi alapon álló békés együttműködés talaja annyira át van itatva a különböző fölfogások mérgetől, hogy azon, jó ideig legalább, a csirába szökkenő magvak fejlődése meg van akasztva.

Annál megdöbbenőbb ez a jelenség, mivel a közeledő választási küzdelmek előharcosai: a beszámoló majdnem kivétel nélkül hangsúlyozzák, hogy az Ausztriával való békés és tartós kiegyezés reménye egyre foszladozik, épen az ottan

uralkodó desolatio folytán. Távol áll tőlünk, hogy a közjogi téren való szakadást közel állónak jelezzük. Hiszen — bármely élénk óhajta legyen ez bizonyos parlamenti töredékeknek — nem tesszük föl a józan osztrák közvéleményről, hogy a sötétben való ugrásnak ezen problémájával önmagát első sorban s aztán dennünket is a legnagyobb megpróbáltatásnak tegyen ki.

Az osztrákok nagy magabiztokban paczkázní vélnék velünk, de saját érdekeiket dobják oda a szakadékba. Későn, de keservesen fogják megbánni! A jelenségek azonban legalább is nem nagyon biztatók. A mi önzetlen loyaltásunkkal s higgadt magatartásunkkal szemben, ők pökhendi módra dobálóznak azokkal a jelszavakkal, a mikkel nálunk a közjogi ellenzék *megfordítva* szokta volt a közvéleményt alamirozni.

Magyarország kizsákmányolja Ausztriát, mondják ők; Ausztria kizsákmányolja Magyarországot, — gondolja a mi ellenzékünk.

Tehát valószínűleg közbül van az igazság, t. i. egyik sem igaz. A legutóbbi napokban fölmerült események több téren foglalkoztatták a közvéleményt az osztrák és magyar közgazdasági érdekek közt fenforgó ellentétek tárgyában. Bécsben egy osztrák iparos-gyűlés tartotta üléseit. Ezekon mintegy másfélezer osztrák iparos vett részt, köztük az osztrák közgazdasági élet majdnem valamennyi kiváló vezérférfia s a miniszteriumok közgazda-

sági tanácsosai. Maga az osztrák miniszterelnök nyitotta meg a tanácskozásokat egy nagyszabású programmszerű beszéddel. E beszédnek határozottan politikai célja volt. Körber dr. az ipar legkiválóbb képviselőit igyekezett a kormány zászlaja körül összegyűjteni, hogy u. n. munkás többséget hozzon létre, azaz oly többséget, mely erősen lépjen föl a Reichsrath munkaképessége érdekében s ily módon segítsen legyőzni a cseh obstrukciót. Kevés a remény, hogy ez sikerüljön. A politikai szenvedélyek Ausztriában oly erősek, hogy nem lehetséges ezeket a közgazdasági érdekek által háttérbe szorítani. Az osztrák nagyipar legkiválóbb képviselői ki is jelentették, hogy semmiféle anyagi érdek kedvéért sem hajlandók föláldozni nemzeti törekvéseiket.

Ámde Magyarország ellen tömören sorakoztak az osztrák iparosok. Elfogadtak egy határozatot és pedig egyhangulag, melyben föl vannak sorolva azok a föltételek, a melyek alatt hajlandók megújítani a vámközösséget. Ezek a föltételek olyanok, hogy Magyarországon soha sem lesz oly párt, vagy kormány, mely azokat elfogadhatná. Ha pedig Magyarország nem hajlandó ilyen, a magyar ipar fejlődését s az egész magyar gazdasági életet osztrák gyámság alá szorító feltételek alatt a vámközösséget fentartani, arra az esetre a vámügyi elkülönítéssel fenyegetőznek. Ezt azonban nem kell komolyan venni, mert az osztrák iparra nézve élet-

TÁRCZA.

Magyar szépségek.

Irta: Vay Sándor gróf.

A régi világban nem voltak báli tudósítók. Őseink hite szerint a jó bornak nem kell cégér és magától is elment a tizenötödik vármegyébe is hire egy-egy szép lánynak, vagy menyecskeknak.

A pozsonyi diéták, a mádi meg a pataki bálók, nyaranta a bártafi fürdő az ország minden részéből összegyűjtötték az akkori világ szépeit s a családi hagyományok, régi naplók megőrizték a híres szépségeknek az emléket.

Híres, szép asszonya volt például Dunántulnak Anyos Ferencz esztagári nemes ur felesége. Olyan hű is volt a szépségére, hogy még a vuklijait is Bécsbe járt fodorittatni. Tengelyen utaztak akkor és egy hétig tartó kinos, keseres utazás után jutott csak divatos frizurájához Klára asszony.

Ugyancsak a Dunántulnak volt híres szép leánya, később menyecskeje Hertelendy Anna, Deák Gáborné, a ki nagyanyja volt Deák Ferencznek. Hertelendy Annáról maradt fön az a szállóige, hogy: Zala bora, Zala rákja, Zala menyecskeje első minőségű az egész országban.

Híres szépség volt a mult század vége felé Csáky Valpurga grófnő, Andrassy József gróf

neje. Ez az elragadó szépségű asszony a szó teljes értelmében olyan volt, mint egy madonna Nagyvi szomorú véget ért azonban. Egy izben udvari bála volt hivatalos, de erős náthában szenvedve, orvosa megtiltotta, hogy Pozsonyból Bécsbe utazzék. Bajától mindenképen szabadulni akarván, megfogadta egy kuruzsló tanácsát, aki azt komendálta, hogy olvasson föl spanyolviast egy serpenyőben és szivja föl a gőzét. A grófnő megtette, de a náthát hirtelen megakasztott kura végzetessé vált. A belehelt gőz tönkretette tüdejét s a gyönyörű szép asszony 1797-ben rohamos tüdőorvadásban meghalt. Legalább így beszélték akkortáiban.

Szintén a mult században, de valamivel előbb híres szép leány volt Reviczky Judith, a kit 1769-ben Beöthy Gábor vett feleségül. A magyar női szépségnek ezt a mintképét egy alkalommal Nagyváradon meglátta Hohenlohe herczeg, az akkor ott állomásozó Klein-Neuhold-erzed ezredese, a ki azzonnal lángra lobbant iránta. A szerelemből házasság lett és második férjével a németországi Kupferzelbe költözött Reviczky Judith. Itt is jó honleány maradt azonban. Ezt bizonyítja, hogy mikor 1790-ben beállt az ugynevezett újjáébredés kora, Reviczky Judith volt az első, aki Pozsonyból több mentét, gyöngyös ruhát és főkötőt rendelt magának.

Ennek a korszaknak voltak híres szépségei: Teleki Mária, Teleki Sámuel erdélyi kancellár leánya és Wartensleben Eszter, a Dunántul pedig Gaál Francziska, majd Szegedy

Róza, a „Himfy-dalok“ halhatatlan eszményképe.

Legendákat beszéltek gróf Rádayné-Prónay Ágnes szépségéről, a kinek a mult század első tizedében leánya, Ráday Nina grófnő is híres leány volt. Különösen tánczát emlegették. Midőn Ferencz császár 1814-ben szövetségeseit Budára hozta, a tiszteletükre adott udvari bálon Ráday Nina és Eszterházy Vincze mutatták be a magyar tánczot.

A XVIII. század elején ünnepelt szépségek voltak: ózdi Sturmman Karolina, később Beniczky Pálné, meg báró Prónay Simonné.

Utóbbi egyike volt a legszebb nőknek, a kik valaha magyar földön születtek. Hozzá meg élete folyása egy teljesen befejezett regény. Atyja Orczy báróval volt kasznár, testvére pedig az a Hirgeist Ferencz, a ki ifju lelkesedéssel csatlakozott a magyar jakobinusok ügyéhez. Végzete őt is elérte. Előbb Budán, majd Kufsteinban került börtönbe.

Mig Hirgeist Ferencz Budán az ugynevezett gárda-épületben ült, az akkor tizenhárom éves Nina gyakran meglátogatta. Gyümölcsöt, virágot vitt bátyjának s a többi fogolynak is adott belőle. Róla írja egyik levelében Kazinczy Ferencz, hogy: Mindnyájunk védőangyala volt, vigaszt és örömet hozott nekünk.

Mikor aztán Kufsteinba vitték Hirgeist Ferenczet, a kis Nina merész lépésre határozta el magát. Audienciára jelentkezett Sándor nádornál, de nem nyert bebocsátást. Ekkor könnyörögni kezdett Esterházy Józsefnek, a pala-

kérdés a vámközösség. Ennek a kedvéért az osztrákok kénytelenek lesznek lemondani túlzott követeléseikről.

A sógorok azonban kimutatták foguk fehérjét még egy más kérdésben is: a bosnyák vonatok dolgában, melyben csak nagy nehezen sikerült a két kormánynak, a megegyezést nem is annyira létrehozni, mint inkább elodáztatni. A közös kormány ez érdekharcok körén kívül állt, mert a novibazári szandsák irányában építendő hadászati vasut tekintetében nézeteltérés nem forogott fenn. Ellenben az osztrák és magyar kormány közt fenforgó vitás kérdések annyira kiélesedtek, hogy már osztrák és magyar miniszterválságról is komolyan kezdtek beszélni. A megoldás az lett, hogy Ausztria megkapta ugyan az általa óhajtott bugajno-spalatói összeköttetését, de ezt a vonatot csak a szerajevo-szandsáki hadászati vonal s a magyar részről követelt samác-doboji vonal után fogják kiépíteni.

Magától értetődőleg, bécsi lapok azon a hangon tárgyalják napról-napra a bosnyák vasutak építésének ügyét, melyet mindig használni szoktak, valahányszor a magyar és osztrák érdekek összeegyeztetéséről van szó. Most is Ausztria érzékeny megkáródását hirdették a magyar érdekek előtérbe helyezése által.

Egyszóval, a merre nézünk, mindenütt csak azt kell tapasztalnunk, hogy az osztrákok úgy közjogi, mint közgazdasági kapcsolataink minden felmerülő momentumából ellentéteket élesítenek ki. De épen ez a körülmény ösztönözzön bennünket arra, hogy legalább egymás közt kerüljük a közgazdasági ellentétek szítását a különböző jelszavak hangoztatásával, melyek közelebről vizsgálva amugy is csak üres kortes szólások; másrészt épen az osztrák fészkelődések töm öritsenek bennünket annál inkább a közjogi alap védelmére, mely még mindig a legbiztosabb fundamentoma állami létünk alkotmányos rendjének.

(—z—y)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 13.

Rakovszky újból feltápáskodott és nagy harci kedvvel vagdalkozni kezdett. Egy pár oldalvágással akart Szilágyihoz hozzáférközni, de ez nem sikerült.

A Ház a dühösen tapsoló és helyeslő Polónyin kívül már kimondta a verdiktet Rakovszky ellen. Szilágyi nem is akart válaszolni érdemileg többé, de Rakovszky abszurd álláspontját röviden mégis megvilágította.

Vészi ügyes ríposztja után Széll miniszterelnök beszélt még röviden, mire a Ház részletekben is elfogadta a javaslatot.

Szünet után a kérvényeket tárgyalták.

Részletes tudósításunk itt következik:

A trónörökös házassága.

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor, Cseh Ervin miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Széchenyi József, az igazságügyi bizottság elnöke betérjeszti a konzuli illetékek szabályozásáról szóló javaslatra vonatkozó jelentést.

Rakovszky István: Csodálatosnak tartja, hogy a többség Szilágyinak minden egyes kijelentését helyeselte, mintha mindent megértett volna, holott ő, a ki mindig figyelt, sokszor nem hallotta jól és ennelfogva nem mindig értette meg Szilágyi érvelését. (Derűtség.) A Deák Ferencz törvényt magyarázatára vonatkozólag kijelenti: megengedi, hogy Deák nyilatkozatait egészében kell megítélni, s így Szilágyinak erre vonatkozólag igaza van, de ha Deáknak 1885-iki beszédét magyarázzák csupán, akkor az igazság az ő (Rakovszky) részén van. Ezután pedig mégis csak azt bizonyítja, hogy Szilágyi nem ítélte meg helyesen Deákot és ha ez előtt az esküdszék előtt nincs is igaza, rábizza magát az ország elfogulatlan közönségére.

Szilágyi Dezső: Én is rábizom. (Gunyos derűtség jobbról.)

Szalay Károly: (Közbekialt valamit.)

Szilágyi: Semmi köze hozzá a képviselő urnak.

Rakovszky István bizonyítja, hogy a szétbonthatatlan csupán az osztrák örökös tartományokra vonatkozik.

Apponyi Albert gróf: Félreért és forogfenn.

Rakovszky: A mióta a nemzeti párt a többségbe olvadt bele, hamar megfélekedett az ellenzéki velleitásokról.

Apponyi: Ez nem igaz. Közjogi meggyőző-

désében egy betűt sem változtattam. (Helyeslés.)

Rakovszky: De mi történne akkor, ha Ausztriában protestáns lenne az uralkodó, tehát Magyarországon nem uralkodhatnék, mert itt csak katolikus lehet az uralkodó?

Szilágyi: Várja meg, a míg ez meg lesz. (Zajos derűtség.)

Rakovszky: Elismeri, hogy ő pervesztes a Ház esküdszéke előtt. De Szilágyi is pervesztes volt egykor. Emlékezzék csak vissza arra az időre, a mikor az elnöki emelvényről, a hol nemcsak az ország, de egész Európa tiszteletét kivívta magának, lelépett és az egész ellenzék kérte őt, maradjon meg helyén, ám helyes és nyomós okokból nem tette ezt, hol volt akkor Werner és Szentiványi Kálmán esküdt ur? Hagyjuk tehát nyugodni ezt az esküdszéket. Rátér arra, hogy mi történjék Ausztriában?

Vészi József: Ott nem kell beczikkelyezni.

Rakovszky: Hogy tudja ezt Vészi úr? Talán azt hiszi, hogy neki ott is olyan tekintélye van, mint itt? A néppárt nem akart vitát a javaslatnál, de mert zavart és homályt látott, azért tiszta bort akart a pohárba önteni. (Gunyos derűtség jobbról.) Tiltakozik a B. N. ma gyanúsítása miatt, hogy a néppárt forradalmi tendenciát táplál. A javaslatot csak Zichy módosításával fogadja el. (Polónyi és 4 néppárti zajosan helyesel.)

Szilágyi (feláll.)

Polónyi: Előbb 15 percz szünet.

Szilágyi: Nem kérdeztem a képviselő urat. (Zajos helyeslés jobbról.) Rakovszky újból félreértette Deákot. (Derűtség.) Nem tudja azt, hogy a birodalom alatt osztrák-magyar monarchiát értenek.

Molnár Jenő: Ilyen nincs! Ilyen nincs!

Szilágyi: Ha egy kicsit gondolkozik, hát akkor lesz! (Zajos derűtség.) Rakovszky felszólalása után most már csakugyan nem tudja mit akar a néppárt és mi a célja? (Élénk helyeslés és derűtség.)

Vészi József személyes kérdésben kijelenti, hogy Rakovszky őt megtámadta olyanért, a mit minden intelligens újságolvasó tud, hogy i. Ausztriában ezt a javaslatot nem czikkelyezik be. (Helyeslés jobbról.) Hogy milyen tekintélye van, nem tudja, nem keresi, de Rakovszkyról már küldt annyi, hogy olyan Antheus, aki ahányszor csak a Titán levágta, mindannyiszor felugrani próbált. (Derűtség.) A mi pedig a Budapesti Napló mai cikkét illeti, hát igenis, akár haragszik a néppárt, akár nem, akár tetszik akár nem, akár tiltakozik tizezerszer is, akár nem, az, amit a néppárt ezuttal tesz, az forradalom a nemzet nyugalma ellen. (Zajos ellenmondás a néppárt részéről, tetszés jobbról.)

Széll Kálmán szólani akar.

Polónyi: 5 percz szünet.

tinus kamarásának. A grótot annyira meghódította a leány szépsége, hogy minden udvari formások ellenére bevitte a nádorhoz.

Hirgeist Nina térdre omolva, összekulcsolt kézzel könyörgött az ifju hercegnek, adná vissza bátyja szabadságát. A nádort is megindította a leány könyörgése, fölemelte őt, de szomorúan jelentette ki:

— Ich kann nichts thun, meine Hände sind gebunden . . .

Nina erre azt kérte, írta hát a nádor testvérének, a császárnak. Ezt meg is tette a lovagias ifju palatinus, de persze eredmény nélkül.

A ritka nemes önfeláldozó testvérnek hirtelen futott az egész országban. Az aranyifjuság rövid idő múlva valóságos bucsut járt a Hirgeisték szerény lakására, köztük volt Prónay Simon is, Prónay László valóságos belső titkos tanácsos fia. Az ifju annyira megszerette Hirgeist Ninát, hogy atyja minden ellenkezése dacára nőül vette. A világ előtt elrejtetten, hat évig Bécsben, majd Nógrádmegyében élt titokban bájos nejevel Simon báró. Végre az öreg exczellenciás ur, elismerve menyé rendkívüli lelki és szellemi tulajdonságait, kibékült vele és megbocsátott fiának.

A magyar főúri társaságnak ragyogó csillogalai voltak a két Waldstein-Wartenberg grófné. Az egyiket Koháry, a másikat az oly korán elhunyt lelkes ifju főúr, Károlyi József vette feleségül.

Híres szépségek voltak a bécsi kongressz-

szus idején Orczy Teréz és Fanny bárónők, míg a felföldi szép menyecskék legszebbike, a Topolnokán lakott Szirmay László konziliárius felesége volt.

Erdély mindig híres volt szép asszonyairól. Bőven termelt ott kaczkias menyecske a múlt század eljén is. Hogy az asszonyi szépség azonban a paradicsomi időktől kezdve máig a legmegőrizhetetlenebb volt, bizonyítja sok poros akta, vasas ládába elzárt dokumentum, a melyeknek a szellőztetése, post mortem, akkori társaságos életünknek teljes megvilágítása most is czélarányos.

Persze kesztyűs kézzel.

Ilyen kaczkias menyecske volt Rhédey László gróf felesége. László gróf nagy protektora volt a német muzsának. Kolozsvári palotájában szinpadot is állított és egy teljes társulatot tartott saját költségén. Ennek a társulatnak volt egy Hoffmann nevű színésze, a kivel a grófné olyan jó lábon állt, hogy mikor egyszer valami Jungheim kollegájával összevetett, ezt a grófné férjével, Rhédey Lászlóval kergetette el. Egész Kolozsvár nevetett ezen a hobózatba való eseten s egy sereg reprodukálhatatlan Dorottya-szerű verset csináltak rá a pajkos urfiak.

Ennek a Rhédey Lászlónak és Inczedy Agnes bárónőnek volt a leánya a csodaszép Rhédey Claudine. A magyar főúri lány azonban nemcsak szép, de ritka erélyes is volt. Lelki és testi tulajdonai úgy meghódították Würtemberg Sándor herceget, hogy szívével és kezé-

vel ajándékozta meg. Az ő fiuk volt a közelebb elhunyt Teck herceg, apósa a jövődöbéli angol királynak.

Rhédey Claudine ifjan, 1841-ben, a pettauai hadgyakorlatok alkalmával tragikus véget ért, de halálos ágyán megeskette férjét, hogy teteit honi földben temetteti el. Würtemberg herceg megtartotta adott szavát, a híres magyar szépség porai ott pihennek Mező-Szent-Györgyön, ősei sírboltjában. Csak szívének nem adta oda a gyászoló férj. Ezt egy üvegben, borszeszben mindig íróasztalán tartotta, halálakor pedig meghagyta a fiának, hogy tegye koporsójába. Sokkal előbb, 1803-ban egy másik hódító szép magyar leány, a nohrádmegyeyi Tötök Karolin is közel jutott a trónhoz. — Egyik hessen-darmstadti herceg vette nőül, a ki mint katonatiszt Nógrádmegyében állomásozva szeretett belé a ragyogó szépségű leányba.

Regényes a Somogyi Amália grófnő históriája. A ritka szép leány állítólag morganatikus felesége lett volna a reichstadti hercegnek, ezt azonban az ok-nyomozó történet megczáfolta, annyit engedve sejtetni, hogy Somogyi Amália, később gróf Horeczky Ferdinánd volt gárdatiszt neje, tényleg közel állott I. Napoleon fiának a szívéhez. Rhédey Claudine idejében még három híres szép lány volt Erdélynek: Teleki Ferencz grófnak Erzsébet, Róza és Agnes nevű leánya. A legifjabb, Agnes, Waldeck hercegné lett, de utódja nem maradt.

1830—31. farsangján Magyarország leg-

a negyedik díjosztályban kapjon helyet. A tanács véleményét a helyi viszonyokra és az eddigi szokásokra való hivatkozással kíséri.

A hír, mely már ma kiszivárgott, nagyon kedvezőtlen fogadtatásban részesült az orvosok között. A legkevésbé sem tartják méltányosnak, hogy Aradon, az ország legnagyobb vidéki városainak egyikében negyed osztályu legyen az orvosi tiszteletdíjak minimuma, éppen fele annak, amit az orvosszövetség és az egészségügyi bizottság megfelelőnek vélt: két korona helyett egy korona.

Ha a megyebeli községekkel arányba állítjuk Aradot, a statisztika erősen igazat ad az orvosoknak: Pécskát, Szentannát, Eleket a harmadik díjosztályba sorolják, Aradot pedig a negyedikbe.

Családirto katonai őrség,

(Ujabb adatok a szegedi merényletről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 13.

Mai lapunkban körülményesen megemlékeztünk már arról a szenzációs merényletről, mely Szegeden történt, hol a katonai őrség agyonlőtte Tari József vadőr menyecske leányát, őt magát és feleségét pedig súlyosan megsebezte, úgy, hogy ez utóbbiak élet-halál közt fekszenek a kórházban. Szegedi tudósítónk erről a tömeges vérontásról ma a következő újabb adatokat közli:

Rainer József városi főkapitány felkereste Weber 46-ik gyalogezredbeli ezredest és vele körülményesen megbeszélte a teendőket. Az ezredes nyomban intézkedett az új őrség kirendelése iránt s kiadta rendeletben, hogy a legények mindenben engedelmeskedjenek Rainer rendőrkapitány parancsának. Az őrséget le és tartásuk fogva addig, amíg meg nem érkezik az erősített őrség. Rainer zárt fiakkerbe ültette a katonákat, akikkel kifelé tartott a puskaporos toronyhoz. Utközben kitanította az embereket, hogy miképpen járjanak el.

Az új őrség szabályszerűen jelent meg a puskaporos toronynál, átvette a jelentést és felváltotta az ottlevőket. Azok természetesen mit sem gyanítottak s engedelmeskedtek, mire az új őrző felhívta őket, hogy adják át fegyvereiket.

Mikor ez is megtörtént, a katonák jelt adtak Rainer főkapitánynak, hogy közeledhetik már. Kellott ez a nagy elővigyázat, mert ki volt téve a vizsgáló hatóság, hogy kap néhány golyót. Az elszánt katona, aki nem riadt vissza három ember kivégzésének tervétől, képes újabb gonosztettekre is, hogy védje a bőrét.

Szuronyok között vonult ezután a tegnapi őrség, mely a 14-ik századból került ki, a gyilkosság helyére. Ott Pánwicz Vilmos 46-ik gyalogezredbeli százados, fegyvertiszt már előbb megjelent annak megállapítása végett, hogy tényleg Mannlicher fegyverből származtak-e a lövések? Ez a szomorú feltevés beigazolást nyert. Az őrző vezetésének történetéből hiányzott öt golyó.

Minden katona ugyanis tíz golyót szokott kapni, melyek lepecsételve kerülnek a táskájába. Ezekhez csakis akkor szabad nyulni, ha végső szükség kényszere kívánja. Rá lesz azonkívül írva egy kartonlapra a katona neve is. Ezt a lapot leszakítva találták s az őrsvezető nem tudott beszámolni a hiányzó patronokkal.

De igazolták a lövések is a Mannlicher golyó pusztítását. Ilyen egyenesen, intenzív erővel másképen elsütve nem röpül a Mannlicher golyó. A közvetlen közelből történt lövés magyarázza most már meg Tari Piroska halálát. Eleinte azt hitték, hogy ficzkóseréttel

történt a lövés, amely véleményre a rombolás vezette a bizottságot. Most már nyilvánvaló lett, hogy a szörnyű vérengzést, mely leszakította a teljes nyakizmokat s a főütőereket, a golyón kívül a rendkívüli légnyomás okozta.

Próbát tettek azután a lábnyomokkal is. Megmérték a katonák lábát, aztán beleillesztették egyenként a nyomokba. Ide is beleillett az őrsvezető és egyik katona lába.

Mikor a nyomozatuk ez a része történt, az őrsvezető halottápadtan állt a föltüzött szuronyok közt. Vesztét érezte már a gyilkosság végrehajtásával alaposan gyanúsított katona. Büntőrsé, kit a vérengző őrsvezető a gyilkosság alkalmával maga mellett vett, szintén halavány arczzal, reszketve követte a nyomozást teljesítő urak parancsait.

Kihallgatták a tegnapi őrség másik két tagját is, akik ellen eddig semmi gyanu nem merült föl. Az egyik kijelentette, hogy az őrsvezetőt és egy közlegényt látott, amint az őrhelyet elhagyva, átmentek a körtöltésen.

A lövéseket nem hallotta, de ismét látta őket, amint visszajöttek a löportoronyhoz.

Hogy mi vitte a két katonát a kétszeresen gyilkos merényletre, azt mindeddig a titok leple fedi. A nyomozó hatóságok, a rendőrség úgy, mint a katonai parancsnokság, a legnagyobb erélylyel kutatja a rugókat, amik a borzalmas tragédiát okozták. Nem lehetetlen, hogy az iszonyu vérengzés mögött szerelmi regény rejlik, melynek részleteit a nyomozás deríti majd napvilágra.

Az egész őrséget, mely tegnap este a löportorony mellé volt kirendelve, ma katonai fogdába helyezték. Ha kihallgatásuk szükségesnek mutatkozik, azt a hadbíróság közbenjöttévei fogják eszközölni.

A tiszta valóság kiderítése nem is napok, mint inkább órák kérdése. Valószínű, hogy a katonák, kiknek nevét a vizsgálat érdekében nem közlik, megtörnek a bizonyítékok sulya alatt s beismerik véres tetteiket. Azután azonnal elhozzák őket az aradi várba s itt megtartják rövidesen a tárgyalást fölöttük.

Az ítélet okvetlenül halálos lehet. A katonák ugyanis kettős bünt követtek el, mert tekintve a gyilkosságtól, mely már magában véve is a legszigorubb büntetést involválja, ezen cselekedetüket hivatalos kötelességük teljesítése közben követtek el. A katonának ugyanis nem szabad őrhelyét elhagyni s tegnap 12 órától kezdve ma 12 óráig kellett volna a puskaporos toronynál maradniok.

A halálos ítélet kimondása után a katonákat megfosztják rangjuktól, azután átadják a polgári hatóságnak az ítélet végrehajtása végett. Ítékezni ugyanis katonai hatóságnak kell fölöttük, mert mint katonák vékeztek, mint-hogy azonban rangjuktól való megfosztásuk után polgárok lettek ismét, az akasztás művelete is polgári egyének dolga lesz.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi polgári jótékony egyesület f. é. november hó 18-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a városháza emeleti kistermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívják Sarlot Domokos, egyes. elnök. Kovács Vincze, egyes. titkár. A rendkívüli közgyűlés tárgya: határozathozatal néhai Wimmer Erzsébet által az egyesületnek adományozott hagyaték tárgyában.

(*) Az aradi ipartestület faipari szakcsoportja halaszthatlan ügyek elintézésére céljából holnap, szerdán este 7 órakor rendkívüli közgyűlést tart, felkérem a t. tag urakat a megjelenésre. Tisztelettel Reinhart Gyula, elnök.

Megszökött elmebeteg rabok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 13.

New-York állam Newburgh városában elmebeteg fegyenczek számára gyógyintézetet rendeztek be, melyből a napokban egész tömegben szöktek meg az őrző rabok.

Az intézet, melyet Allison dr. vezet, 550 beteg befogadására van berendezve, jelenleg azonban 752-en vannak ott elhelyezve. Ezért a legkisebb helyet ki kellett használni, minek következtében a folyosón is pricscseket állítottak föl. Hogy e czélszerűtlen helyzetet megváltoztassák, új gyógyintézet építését határozták el, mely már majdnem elkészült.

Ez új intézetbe akarták ma elszállítani a rabok nagy részét. Ez azonban csöppet sem tetszett a raboknak, fenyegetőzni kezdtek és ez állapot megszüntetéseért terveket dolgoztak ki.

Zugolódva fogadták a rabok délután öt órakor az őröket, akik nekik a vacsorát adták be. A levegő oly nyomott volt, mint nyári időben, zivatarok előtt szokott lenni.

Röviddel 7 óra után, mikor a fegyenczeknek nyugalomra kellett térniök, a főápoló Kelly vizsgáló körútra indult. A kettes számú zárkában 40 fogoly tartózkodott és négy ápoló. Alig nyitotta ki Kelly az ajtót, a negyven ember, mintha csak jelre várt volna, fölugrott és indiai harcosok módjára irtózatot ordítást vitt végbe. Majd az ápolókra vetették magukat, Kelly, egy herkulestermetű ember, kettőt a földre tepert a támadók közül, de ekkor a tulereő elnyomta őt.

Meg kell jegyeznünk, hogy az ápolóknak fegyvert nem volt szabad magukkal hordani. E rendelkezés hiányában bizonyára sok halott és sebesült maradt volna a helyszínén. Ezért a dulakodókra csak az ökölrel mérhettek csapást.

Borzalmas volt a harc, mely kifejlődött. A szabadélet után vágyó rabok tehetetlenné tették az őröket és a kulcsokat elszedték tőlük.

Ekkor az őrökre rázárták az ajtót és a rabok megszöktek. Utjok az éttermen vezetett át és itt fejlődött ki csak a tulajdonképeni harc. Az időközben alarm utján felzavart őröket rohanták meg. A lázadók élén Geoyham Patrick, egy híres gyilkos állt. Rátámadtak az őrökre és borzalmas harc fejlődött ki közöttük. A helyszínén két súlyosan megsebesített őr maradt véreben fekvő.

Mikor a fegyenczek szabadon érezték magukat — megszöktek. Most az egész vidéket felverik utánuk, hogy ismét elfogják és a gyógyintézetbe visszaszállítsák őket.

A régi szerető boszuja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 13.

Annyi aljasságot és ostobaságot követnek el az emberek az alatt a czim alatt: szerelem, hogy szerelmesnek kell mondanunk Pokol Sándort is, a ki ma Nagyváradon nevéhez méltó aljasságot cselekedett.

Pokol Sándornak másfél évvel ezelőtt viszonya volt Gál Julcsával. A legény akkor elutazott és a leány csakhamar elfelejtette. Pokol Sándor hiába irogatott, egy levelére sem válaszolt és azt hitte, hogy mindörökké elváltak az utaik. Ma délelőtt a leányt, a ki Kenyereseknél van szolgálatban, valamiért elküldték a szomszédba, a melyben pálinkamérés is van. Mikor oda belépett, négy legényt vett észre.

Nem sok ügyet vetett rájuk és miután megvette azt, a mit akart, siett hazafelé. Mikor kiért a boltból, nevének szolították:

— Julcsa!

Hátrafordult és ekkor ismerte meg régi szeretőjét.

Az odament hozzá:

— Hát nem is szólasz hozzám? Nem szeretsz már?

— Semmi közünk már nekünk egymáshoz — válaszolt nyugodtan a leány.

— Hát nem szeretsz? — kérdezte újra ingerülten a legény, a kiből csak úgy ömlött a pálinka bűz és megragadta leány karját.

— Nem! — válaszolt ez.

Pokol Sándor eddig a jobb kezét a kabátja alatt tartotta. De amint a leány menekülni igyekezett tőle, kirántotta revolverét és közvetlen közelből rá sütötte. A leány hangtalanul roskadt össze az utca közepén.

Pokol Sándort ez nem hatotta meg túlságosan. Egy percig nézte a vergődő leányt, aztán pedig felfogta és bevitte házuk udvarára és ott leültette egy padra. A szerencsétlen teremés ruhája csupa vér volt már, a teste roskadtan csuklott össze, kinosan sóhajtozott és a derék Pokol Sándor fogta a kezében a revolvert, rászögezte a leányra és egyre ismételtette konokul.

— Hát szeretsz-e már? Szeretsz-e most?

Es talán meg is lőtte volna még egyszer a leányt, a ki nem volt képes neki válaszolni, ha ki nem veszik a kezéből a fegyvert. Az udvaron természetesen nagy tömeg gyűlt egybe és bejött az a három legény is, akivel Pokol Sándor együtt volt. Ezek mindanáron kiakarták szabadítani derék barátjukat, a mi azonban nem sikerülvén nekik, elvitték magukkal a kabátját és elszaladtak. Hogy kik ők és merre van hazájuk, nem tudni.

A rendőrség csakhamar kitérkezett a véres eset-színhelyére. Akkorra már Pokol Sándort lefegyverezték, megis kötözték. Vad dühvel, szinte őrjöngve tusakodott, hogy kiszabadítsa magát.

A megsebzett leányt beszállították a biharmegyei közpórházba. A golyó az ötödik és a hatodik bordája között furakodott be és gyomrában hatolt keresztül. Allapota reménytelen.

A gyilkost a rendőrségre vitték. Ez azonban nagyon keservesen ment. Mert mikor Pokol Sándor látta, hogy tagadása nem használ és szökése nem sikerül, akkor veszett ordítással kezdett rugdalózni, verte magát a földhöz, harapott és ütött.

A tömlőczben valósággal őrjöngeni kezdett. Szakgatta a ruháit, tépte a haját, ordított, majd meg dalolt, tánczolt, végre is vasat kellett a kezére verni. Most még fokozódott a dühe. Uvöltve járt föl-le a czellában s a fejét teljes erejéből verdeste a falnak, úgy, hogy a koponyája megrepedt s tán egyik szeme világát is el fogja veszíteni.

Bátor Postás Milkák.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 13.

Ugy látszik, hogy a nőkre alkalmazott „gyöngéd nem” kifejezés nem mindenkor válik be, mert nagyon sok esetben oly bátorság és hőselkűség jeleit produkálták némelyek közülök, hogy a legbátrabb férfi is eldicsekedhetnék vele.

Ilyen esetről tesz tanúságot a következő távirati értesülésünk:

Magyar-Bánhegyesen a pósthivatalnál, mint kezelő tiszt, két kisasszony van alkalmazásban akiknek lakása közvetlenül a pósthivatal mellett van. A kisasszonykák tegnap este a hivatalos óra elmúltával a zárlatot megtéve, a

Wertheim-szekrényt és a hivatalhelyiséget jól elzárták és nemsokára nyugalomra tértek.

Csendes álmukat azonban csakhamar szokatlan zaj zavarta meg, mely a pósthivatal helyiségéből hallatszott át hozzájuk. A kisasszonykák rögtön kiugrottak ágyukból, hirtelen levették a falról a revolvereket és visszafojtott lélekzettel figyelték meg a zaj okát.

A következő pillanatban úgy rémlett előttük, mintha az ablakot feszítenék. Az üvegcsörömpölés meggyőződtette őket arról, hogy az ablak kinyílt és a párkányon levő üveget és poharat döntötte le.

A kisasszonyok erre kirántották hirtelen az ajtót és rémülve látták, hogy az ablakon át két sötét alak mászik be a hivatal helyiségébe. A kisasszonyok ebben a perczben elsütötték a revolvert, mire a rablók merész ugrással kinn termettek az ablakon és az éj sötétjében eltűntek.

A lármára, a lövésre összeverődtek a szomszédok és üldözőbe vették a rablókat, de eredménytelenül tértek vissza.

A rablás kísérletének híre csakhamar elterjedt a faluban és a Póstás Milkák hátorsága és lélekjelenléte képezi most a vidék beszéd-tárgyát és az egész falu ünnepli őket.

A pósthivatalban tegnap véletlenül nagyobb összegű pénz volt és erős a gyanu, hogy a rablást olyanok kísérelhették meg, kik a tegnapi pénzállományról tudomást szerezhettek.

A vizsgálat erélyesen folyik.

Ki ölte meg a szép doktornét?

(Hamis bírósági ítélet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 13.

Mint zimonyi tudósítónk jelenti, egész Szerbiában rendkívül nagy érdeklődéssel kísérték Mandelbaum Ábrám dr. czupriai körorvos bűnpörének revízióját. Az orvos azzal volt vádolva, hogy a feleségét meggyilkolta. A felelőviteli törvényszék négy napi tárgyalása azzal végződött, hogy Mandelbaum doktort, mivel ártatlan, szabadon bocsátották.

Ha ez a bűnpör nem Szerbiában folyik le, honnan csak a legszenzációsabb eseményekről vesz tudomást az európai sajtó, az egész világ érdeklődése kísérte volna a fölötté bonyolult pör tárgyalását. Közel két évig volt már a czupriai kerületi orvos lánczra verve, mint fegyencz, mert az ottani bíróság nevének meggyilkolásában részesnek mondta őt. A vidéken fölötté kedvelt és keresett orvosnak fia, ki egyetemi hallgató Belgrádban, fordult Sándor királyhoz és kegyelmi uton kérte apja bűnpörének revízióját.

A négy napi tárgyalás fölötté érdekes epizódokat hozott a tárgyalási termet látogató közönség elé, mely folytonosan zsufolásig megtöltve tartotta a helyiséget.

Mandelbaum orvost 1898-ban ítéltek el 20 évi súlyos fegyházra, mert szolgáját felbujtogatta, hogy nejét ölje meg. A szolgát ugyanolyan büntetéssel sújtották, mint gazdáját. Mandelbaum akkor folytonosan hangoztatta ártatlanságát, de orvosi szakértők azt állították, hogy egy ember nem volt képes az orvos izmos testalkatú nevével megbírni, úgy, hogy azt fojtás által megölje. Mandelbaumné testén az orvosi vizsgálat számtalan seb helyét konstataálta, úgy, hogy a hulla telve volt kék ütési foltokkal.

Az orvos úgy adta elő akkor is a dolgot, hogy öt éjjel 2 óraker egy beteghez hívták s midőn egy óra mulva visszatért, neje már halott volt. Miután a villa ablaka, amelyben az orvos lakott, nyitva volt, azt hitték eleintén, hogy valaki kívülről hatolt be oda rablási szándékból, de hamarosan rájött a rendőrség,

hogy a szolga követte el a bűnös cselekedetet urnőjén.

A szolga azután, ki bevallotta a gyilkosságot, hogy helyzetét a bíróság előtt enyhítse, azt vallotta és bizonyítgatta, hogy gazdája által lett a bűnös cselekedetre felbujtatva és felbérelve. Miután akadt az energikus kerületi orvosnak számos ellensége, ki a szolgálával egyetemben állította, hogy Mandelbaumék rossz házasesetet folytattak és a szolga élénk esetekkel illusztrálta, mily féltékeny volt gazdája felesége iránt, a bíróság hamis ítéletet hozott.

Most azonban kiderült az igazi tényállás. Mandelbaumné, bár nagy gyermeke volt már, még mindig szemrevaló, szép asszony volt és így lett kéjgyilkosság áldozata. Mig t. i. az orvos azon éjszaka a pánziensnél távol volt, a szolga, ki már rég idő óta volt a háznál, és teljesen birta a Mandelbaum-pár bizalmát, betört urnőjéhez és aljas szándékát, a jóléki asszony gyengéd bánásmódja által felbátorítva, keresztül akarta vinni. Amde az asszony hatalmas pofonokkal fogadta a tolokodó szolgát, amiből aztán viaskodás támadt, a szolga rugdosni, majd fojtogatni kezdte asszonyát, ki kétségbeesve védekezett. Utóvégre is a szolga egy tompa tárgygyal, mely a szobában hevert, úgy fejbe ütötte Mandelbaum doktornét, hogy az elájult és ekkor a feldühödött gonosz ember megfojtotta.

A végtárgyalásra közel háromszáz tanu jött fel Czupriából, akik valamennyien az orvos érdekében és előnyére tanuskodtak és valamennyi azt állította, hogy a házastársak jó egyetértésben éltek egymással, úgy, hogy a bíróság végre is kénytelen volt őt fölmenteni. Mandelbaum dr., ki intelligens, kinézésű, elegáns ember, már elutazott Czupriára, de valószínűleg visszatér a szerb fővárosba és ott fog ezentul praktizálni.

HIREK.

— A város közgyűlése. Aradváros törvényhatósági bizottsága holnap, szerdán tartja november havi közgyűlését. Érdekesebb tárgy lesz az iktató-választás s nem lehetetlen, hogy vitára ad alkalmat az orvosi tiszteletdíjak megállapításának ügye. Ez utóbbi állásáról más helyen írunk. A közgyűlésről elmaradhatatlan kasszárnya-ügy újra szerepel. Az építészeti bizottság javaslatára a tanács pártolólág terjeszti elő, hogy a laktanyaépíté munkáit csak helybeli iparosoknak adják ki.

— Erzsébet királyné emléke. Dicső emlékezetű Erzsébet királyné nevenapját f. hó 19 én az idén is a szokott kegyelettel ünnepli meg a helybeli tanuló ifjuság. Ebből az alkalomból az összes iskolákban ünnepi szónoklatokkal fogják az elhunyt királyné emlékét méltatni.

Az aradi polgári jótékony négyelet ez alkalomból humanus cselekedetet visz végbe. E hó 18-án és 19-én az elaggott, szegény özvegyek között nagyobb jótékony adományokat oszt szét.

— Az aradi főispán köszönőlevele. Urbán Ivánt, Aradmegye és Aradváros új főispánját beiktatása alkalmából Szeged város hatósága üdvözlő irattal kereste fel. A főispán ezt Szegednek igen megleghangu, szívélyes levélben köszönte meg, melyet a ma tartott tanácsülésben olvasott fel Tóth Pál dr. főjegyző.

— Arad a Vörösmarty-ünnepélyen. A székesfehérvári Vörösmarty-ünnepélyre Arad is meghívást kapott. A város képviselőit a holnapi közgyűlés fogja kiküldeni. Erre a tanács Institoris Kálmán főjegyzőt, Edvi Illés László és Deutsch Bernát törvényhatósági bizottsági tagokat ajánlja.

— Goluchowsky nem mond le. Némely lap azt jelentette, hogy Goluchowsky Agenor gróf

Szell annyi méltányosságot kér, mint amennyiben ő az ellenzékét részesíti.

Pichler: Azt hittük, hosszasan akar beszélni.

Szell: Ne jósolgasson Tiltakozik Rakovszky ama vádja ellen, mintha ő fölfelé is, lefelé is mást mondana. Ami pedig a trónöröklés rendjét illeti, éppen a javaslat akarja azt tisztán, épségben tartani és rendezetten hagyni, ellenben a néppárt akarja a zavart. (Helyeslés jobbról.)

Elnök bezárja a vitát és felteszi a kérdést.

A szavazás.

Polónyi a javaslatot kétszeri szavazásra akarja feltenni.

Szilágyi: A javaslat felett szavazzon előbb a Ház, azután a módosítás felett.

Szell Kálmán kijelenti, hogy a javaslat felett csak egyszerre lehet szavazni.

Szilágyi, Visontai és Rakovszky megjegyzései után a Ház részletekben is elfogadta a javaslatot a miniszterelnök módosításával.

A kérvények.

Szünet után következett a kérvények 14-ik sorjegyzékének a tárgyalása.

Ováry Ferencz a tűzrendészet támogatását éri.

Rátkay László az iszakosság ellen kér törvény szerinti intézkedést.

Bolgár Ferencz és Rakovszky István a Rába-szabályozás kérdésénél emeltek szót.

Lukács pénzügyminiszter felvilágosító magyarázata után a kérvényeket kiadták az illetékes minisztereknek.

A tárgyalást holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Az udvar köréből.

Bécs, november 13. **Lipót Ferdinánd** főherceg, a kit tudvalevőleg a 81 cs. és kir. gyalogezredhez ezredessé nevezték ki, ma reggel új állomására, Iglauba utazott.

Ottó főherceg tegnap este **Chorinsky** gróf szolgálattelvő kamarással Mártonvársárra utazott vadászatra.

Északamerika budgetje.

New-York, november 13. A pénzügyminiszterium jelentése szerint az Egyesült-Államok rendes tiszta bevételei a június 30-án végződött költségvetési esztendőben 567,240,852 dollárt tettek. Ez a legna-

gyobb bevétel, a mit eddig elértek. A múlt évhez képest a bevételek 51,280.232 dollárral növekedtek, míg a kiadások 117,358.388 dollárral csökkentek.

Az angol válság.

London, november 13. A *Times* jelentése szerint **Raylau** lord elvállalta a hadügyi államtitkárságot, **Önslov earl** eddigi indiai parlamenti államtitkár a gyarmatügyi parlamenti államtitkárságot és **Hardwick earl** az indiai parlamenti államtitkárságot.

Szilágyi és a néppárt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 13.

A trónörökös házasságának becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat hatalmas és széles mederben folyó vitát keltett, melyben a legelőkelőbb szerepet **Szilágyi Dezső** vitte. Szilágyi Dezső, a lángelméjű és nagy tudású közjogász minden a javaslattal összefüggő kérdésre kiterjeszkedett két hatalmas beszédben és különösen a trónörökléssel kapcsolatos kérdéseket világította meg a maguk teljes összességükben, nem hagyva egy talpalatnyi hézagot sem, a mely a trónöröklés rendjére nézve kétséget támaszthatna akár a messze jövőben is.

A képviselőház összes jogászai élvezettel és gyönyörűséggel hallgatták mindannyiszor szigorúan logikus érveléseit. De ha lehet fokozatot megállapítani két legutóbbi beszédére vonatkozólag, úgy a tegnapi még az elsónél is világosabb, átlátszóbb és érdekesebb volt. Holott folyton csak **Rakovszkyval** foglalkozott, a néppártnak azzal a „csinált” jogászával, akit a vele együttérző lapok egy szerencsétlen közbeszólásáért már ünnepeltek is.

Nos, hogy minő korai volt a nagy diadalmam, az bebizonyult tegnap, amikor a vasember szétszedte és izzé porrá zúzta, nemcsak szerencsétlen Deák-elméletét, de minden okoskodását is melyet a javaslat ellen felhozott. Talán kegyetlenségnek is volna mondható az az elbánás, a melyben Szilágyi a szerencsétlen néppárti Bayardot részesítette, ha nem tudnók, hogy a nagy vagdalkozó célpontja tulajdonképen nem Rakovszky volt, hanem csupán eszközül szolgált neki arra, hogy megdönthetetlen bizonyíté-

szebb lányának Bonis Jeanettet tartották. Olyan szép volt, hogy az V. Ferdinánd koronázására Pozsonyba jött gárdisták egész nap ablakai alatt ugratták hofehér ménjeiket. Mikor a koronázási bálba belépett, maga V. Ferdinánd úgy elbámult, hogy hirtelen nem tudott felelni az őt fogadó ifjuság szónokának.

Híres szépségek voltak ugyancsak a harminczas években a biharmegyei Ferdényi-nővérek: Antonia, Jozefa és Viktória. Messze földről eljártak akkor a gavallérok a váradi bálókra az ő kedvükért, sőt Boka Károlyt, a híres debreczeni cigányt is elvitték.

A negyvenes évek elején a pesti bálók körülrajongott szépei a Zizányi-leányok voltak, majd **Orczy Lizi, Sennyey Amália;** az 1847-iki farsang ünnepeit star-ja pedig a bűbajos **Kendeffy Katinka,** a későbbi **Andrássy, Gyuláné** lett.

Az elnyomatás idejében **Orczy Sarolta, Bajza Lenke, Ráday Biri, Degenfeld Anna** mind méltók lettek volna a legkiválóbb művész ecsetére. A két előbbinek csárdás-tánczáról irtak dythirambokat s még külföldön is hire volt ezeknek a magyar beautiknak.

Nemcsak szépsége, de gyönyörű hangja miatt is dédelgetett kedvence volt a szocietásnak **Beniczky Lotti.** A jótékony hangversenyeken rendszeren résztvevő, elragadóan bájos leányt festők lefestették, poéták megénekelték, még **Tóth Kálmán,** a már akkor nagy hírű ifju költő is irt hozzá verset.

A magyar világban, majd a provizorium

alatt híres szép lányok voltak **Csemiczky Sarolta** magyar ruhában, pártával fején, akár csak **karcu Rozgonyi Cziczelle, Hajnik Paula, Mocsáry Kamilla, Kvassay Irén, Enzsel Ilka;** Az asszonyok közt pedig **Zichy Jánosné-Kray Mari.** Ő tőle vett ezer forintért egy csókot **Almássy Pál,** a híres gavallér, mikor a fő-rangu asszonyok 1864-ben az inséges bazárt rendezték.

Vay **Leonie és Ilka** szintén a hatvanas években voltak híres szépségek. Mikor 1865-ben Pesten járt az orániai herceg, Hollandia gavallér trónörököse a színházban meglátta a két csoda szép lányt. Másnap egy-egy pompás csokrot küldött nekik, a nehéz, selyemszalagon következő dedikációval: **Admiration a la beauté.**

Königsegg Irma, Wass Emma, a hatvanas évek végén a csodásan szép **Kende Pólin, Karacsay Clémence és Melanie,** majd meg később **Fáy Carola, Teleki Margit, Zichy Margit és Sarolta, Füzesséry Ilka** meg **Bogdán Margit** és annyi mások, mind virágai voltak annak a koszorúnak, a melynek szépségeihez nem volt fogható Európában. Szébbnél-szebb asszonyok az a sok szép leány, a kiknek nevét megőrizte a családi szájhagyomány, följegyezi a kulturhistoria. A kik a magyar faj szépségét nem föntartották s örökül hagyák az utódnak. Mert hiába danolja a magyar ember virágos éjszakákon, rózsás hajnalban, büszke nemzeti önérzettel, hogy: **Kék eres a szőlőlevel, a szép asszony szép lányt nevel . . .**

kokkal győzze meg mindazokat, akiknek a javaslat ellen aggályaik vannak. Megvagyunk győződve arról, hogy ez sikerült is neki. ha az ellenfelek ezt nyíltan nem is vallják be.

Volt azonban Szilágyi tegnapi beszédének egy igen érdekes passzusa is, amelylyel határozott hangon ítélte el a néppárt olyatén állásfoglalását, hogy egyszerűen meghajol a királyi akarat előtt. Teljes félreértése ez a magyar közjognak, — mondotta Szilágyi a szabadelvűpárt élénk tetszése mellett. Ez a hamis lojalitás bélyegezte aztán meg ugyancsak a néppártot.

Es ez az époly erélyes, mint bátor szókimondás bizonyára el fog hatni az ország minden részébe és alkalmas arra, hogy egészen meztelenül állítsa az ország elé azt a politikai pártot, a mely, amíg egyfelől a népet ámitja, másfelől kész feláldozni a nemzet legszentebb jogait is anélkül, hogy ezt bármikor is követelték volna, vagy bármivel is indokolni lehetne, ha nem egyéb, mint azzal, hogy a néppárt *aulikus körökben* keres és vél támaszt találni.

Ha semmi egyéb érdeme nem volna is Szilágyinak ebben a vitában, mint épen az ilyen néppárti tendenciának a megvilágítása, már ezzel is nagy és hasznos, maradandó szolgálatot tett a nemzetnek.

A békeszerződés feltételei.

(A nagyhatalmak ajánlata Kínának.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 13.

A nagyhatalmasságok követői végre megállapodtak azokban a pontozatokban, melyeket az *előzetes békeszerződés* alapjául a kínai meghatalmazottak elé fognak terjeszteni.

Kínára nézve tagadhatlanul sok súlyos követelmény van a tíz pontozatban, de ezeknek teljesítése nélkül sem a békét nem lehet remélni, sem azt, hogy a csetepatét a bokszerek végkép beszüntetik, a mint Kína területéről az idegen katonaság kihuzza a lábát. A békét most már csak radikális uton lehet biztosítani s épen ezt célozza a nagyhatalmak követőinek együttes megállapodása.

Hogy a nagyhatalmak *kárterítést* fognak követelni, az igen természetesnek látszott. Nevezetes az a követelmény, hogy a *kínai császárral ezentul illő módon érintkezni lehessen.* A csungli-jámen napjai is megvannak számlálva, helyette a modern államok példája szerint *külgügyminiszteri állás szervezését* követelik a nagyhatalmak képviselői. A *bokszermozgalom* pedig végkép betiltandó, a mi igen üdvös és szükséges a megszállott területek nyugalma végett.

A békeszerződés feltételeit alábbi távirataink ismertetik:

London, november 13.

A *Times*-nak jelentik Pekingből Takun át 11-iki kelettel: Az idegen követek véglegesen megállapodtak abban, hogy kormányaik jóváhagyása után közös jegyzékben a következő feltételeket fogják az előzetes békeszerződés alapjául a kínai meghatalmazottak elé terjeszteni:

1. Kína állítson emléket *Ketteler* báró német nagykövetnek azon a helyen, ahol a követet meggyilkolták és egy *császári herceget* küldjön Németországba, a *császár bocsánatkérő levelének* átadása végett.

2. Kína végeztesse ki azt a 11 bűnös hivatalnokot és herceget, akiknek nevét már közölték a követek.

3. Ott, ahol zavargások voltak, a tartományi vizsgákat 6. évre függeszték föl.

4. Jövőre mindazokat a hivatalnokokat, akik nem tanúsítanak kellő buzgalmat az idegenellenes kihágások megakadályozásában, bo-csássák el és büntessék meg.

5. Kína kártérítést fizessen.

6. A cunli-jámen megszüntetendő és teendő ellátására külügyminiszter neveztes-sék ki.

7. A kínai császárral illő módon érintkezni lehessen.

8. Takut és a többi erődöt le kell rombolni és fegyverek és hadiszerek bevitelét meg kell tiltani.

9. A pekingi követségek védelmére éllandó őrseg marad Pekingben és Pekingnek a tengerrel való összeköttetésének főtartására is őrseg állítandók fel.

10. Az egész birodalomban két éven át császári proklamációk függesztendők ki, a melyek a boxermozgalmat eltiltják.

A fizetendő kártérítésbe fölvezték azoknak a kínaiaknak a kártalanítását is, a kik azért károsodtak, mert idegenek szolgálatában állottak. A benszülött keresztények kártérítéséről nincs szó a tervezetben. A hittérítő és keresztény szavak nem fordulnak elő a jegyzékben.

Washington, november 12.

Hir szerint a kínai hatóságok nagyon föl vannak háborodva a paotingfui hivatalnokok kivégzése miatt. Hivatalosan csodálkozásukat és sajnálkozásukat fejezték ki azon, hogy a kivégzéseket végrehajtották, mialatt a tárgyalások folynak. Különösen rosszalják Csibi helyettes alkirálynak kivégzését, és pedig azért, mert az alkirály nem is szegült ellene a szövetségesek előnyulásának, noha olyan hadsereggel rendelkezett, a mely képes lett volna nekik ellentállni.

London, november 13.

Az ugandai biztos azt táviratozza, hogy a nandii kerületben véget értek a zavargások. A vasuti és táviróvonalak immár teljesen biztosítva vannak. A szomszéd törzsek mind lojálisan támogatták a közigazgatási hatóságokat.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Báránykák, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Dolly, szimű; Harmath Józsa búcsúfel-lepte. (Páros bérlet.)
Péntek: Vasgyáros, szimű; Menszáros Margit első fellépte. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Czigánybáró, operette. (Páros bérlet.)

Fernand mosakodása.

— Bács Károly nyilatkozik. —

A *Fernand házasodik* című bohózat mai birálatában Fernand alakításáról a következő passzus foglaltatik:

„Nem esztetikus az, amit Fernando csinál és épen azért a színésznek kötelessége fenne ezt az illetlenséget valamiképp enyhíteni. Ezt *László* nem tette...”

Erre vonatkozik Bács Károlynak, a darab rendezőjének hozzánk beküldött következő nyilatkozata:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Kérem, sziveskedjék a „*Fernand házasodik*” mai színházi birálatára vonatkozólag némi kis helyreigazításomnak helyt adni: A 3-ik felvonásban a darab illetve szerző instrukciója szerint Fernand (és a vigszínházban így is adják) alsónadrágra vetkőzik és ebben maradvá mosakodik, sőt az egész 3-ik felvonáson keresztül alsónadrágban szaladgál. Tartozom tehát az igazság érdekében kijelenteni, hogy a mikor Fernand itteni személyesítője csupán alsóingben mosdik, ami végre

természetes is és frakk-nadrágját rajtahagyja, ez *László Gyula* saját eredeti javítása és simítása a pikáns helyzetben, amivel ő nagyon is enyhítette az inkriminált szituációt! Kitűnő tisztelettel *Bács Károly*, mint a darab rendezője.

A fenti nyilatkozatot örömmel veszem tudomásul, mert belőle azt veszem ki, hogy *László Gyula* a helyzetben mégis simítani akart. Csak azt sajnálom, hogy akarata nem érte el a teljes hatást. Mert az, ami még ezen simítás dacára is ikteltelennek maradt, az a lelőgő nadrágtartó. Erre vonatkozott a czélzás. De ne csináljunk a dologból nagyobb kázust, mint amennyit az egész dolog megérdemel. Az ilyen apró simítások úgy sem változtatnak a darabon és annak a közönségre tett hatásán, mert sokkal erősebb a darab tendenciája, sokkal frivolabb a darab cselekménye. Ha Fernand teljes frakkban mosakodnék a színpadon, még akkor se volna a darab elfogadható. Végül pedig a mi a Vigszínházban szabad, az még nem szabad minálunk. Elég sajnós, és a fővárosi birálatra nézve elég szégyenletes, hogy az ilyen Fernand-féle alakokon egyszerűen napirendre tér és hallgatásával még bátorítja a Vigszínházat, hogy ily elpenészesedett kaviárral szolgáljon továbbra is a közönségnek. **Carolus**

* **Színházunk és a szegedi színügyi-bizottság.** *Festetich Andor* gróf az országos színészeti felügyelő jelenleg Szegeden van az ottani színügy állandósítása kérdésének megvitatása czéljából. A színügyi-bizottság tegnap tartotta meg e tárgyban az ankétet, melyen *Festetich* gróf is résztvett. A tárgyalás folyamán *Kulinyi Zsigmond* bizottsági tag a felügyelő azon kérdésére, elérkezett-e az idő, hogy a szegedi színészet állandósíttassék, ilyképp felel:

„A felügyelő előadta, hogy az állandó színészzel bíró városok közt eredetileg Szeged is benn volt, később azonban kihagyták, mert *Arad példája* aggályosnak mutatta az állandósítást. Azt hiszi, hogy a szegedi színügyi bizottság tagjai, akik a dolgokkal tisztában vannak, tudják, hogy a szegedi színészet sohasem juthatna abba a sorsba, amelybe az aradi színészet sodródott.” Ugy látszik, hogy a mi viszonyaink az országban eléggé ösmeretesek és hogy a mi nyári színházunk budgetje nem ad bátorító példát az ország többi városainak. Ez az aggályos tünet *Festetich* grófnak annak kijelentésére ösztönözte a szegedi ankétet, hogy az állam kötelességének fogja ösmerni, támogatni a vidéki színházakat lehetőség, szükség és érdem szerint és hogy a segély évről-évre emelkedni fog. Itt van Arad méltóságos gróf ur, tessék megkezdeni a segélyadást — de gyorsan.

* **Makó Lajos sikere.** A *Délmagyarországi Közlöny* színházi rovatában kövér betűkkel azt írja, hogy a zsufolt házak egymást érik a temesvári színházban. Az opera ott folyton szüntől meg telíti a színházat jeléül annak, hogy a vidéken az opera, ha jó, nincs kárára a színháznak. *Makó Lajos* igazgató e sikeren felbuzdulva nagy sulyt fektet az operára és a műsorba minden héten egy operát foglal be. A siker egyik titka abban is rejlik, hogy *Makó* vendégeket léptet fel az operákban. Jelenleg dr. *Dalnoki Viktor*, a népszínház tagja, vendégszerepel ott, ki e héten „*Hoffmann meséi*”-ben lép fel.

* **Bónis Lajos és Leszkay.** *Bónis Lajos*, kit közönségünk is nagyon jól ismer, mint tehetséges, kitűnő bonvivant, jelenleg a kolozsvári nemzeti színház tagja. Az ottani művezetővel azonban, ki egyik szerepét indokolatlanul visszavette tőle, összezőrdült és ennek vége az lett, hogy *Bónis* azonnal felmondott és felmondását *Bölönyi* intendánsához címzett levelében ilyképp indokolta:

Nem akarok többé annak a színháznak a kötelékében maradni, melynek vezetősége a tagok sérelmeit sem nem tudja, sem nem akarja orvosolni.

Az „*Ujság*” című lap ezzel kapcsolatban ezt írja: Így üldözi el a színház vezetősége egymásután a társulat erőit; csoda-e, ha azután, jobbak hiányában, csak selejtesekkel tudja őket pótolni?! De hogy *Bónis Lajos*ról nem mindenki úgy gondolkozik, mint *Bölönyiék*, tanulságosan illusztrálja az a körülmény, hogy a te-

hetséges színészhez egyre érkeznek a távirati felszólítások a vidék szinigazgatóitól. Így többek közt *Szendreytől* Kassáról és *Leszkay* Andrástól Aradról igen előnyös ajánlatokat kapott.

Társulatunkra nagy nyereség lenne, ha *Leszkay*nak sikerülne Bónist ide szerződtetni.

* **Nagy drámairók emlékezete.** *Somogyi Károly*, a nagyvárad Szigligeti Színház igazgatója programjának egyik pontját valósítja meg ama kegyeletes elhatározásával, hogy nagy drámairók emlékezetét méltó módon szenteli meg. Tegnap este Bánk költője emlékének hódolt a színtársulat s e hónap 19-én *Csiky Gergely*, 21-én pedig *Kisfaludy Károly* halálának évfordulóját ünnepli meg a színház. *Csiky* emlékezetére a nagy színműíró *Jóslat* című ógörög tárgyú vigjátékát elevinitik föl, amelyben *Paulayné Adorján Berta* is föllép. A magyar vigjáték atyja: *Kisfaludy* halála évfordulóján pedig a *Pártütők*, a költőnek ez a klasszikus vigjátéka kerül színre.

* **Sidney Jones Budapesten.** *Sidney Jones*, A gésák, a Görög rabszolga és a San Toy szerzője — mint lapunknak táviratozzák — ma delután kiadója: *Edwards Jones* társaságában Bécsből Budapestre érkezett. A pályaudvaron *Porzolt Kálmán*, a népszínház igazgatója üdvözölte. *Sidney* kijelentette, alig várja, hogy megismerje a mi cigánymuzsikánkat. Majd a *Royal-szállóba* hajtatott. Öt órakor a Népszínházban *San Toy*-ból próba volt, melyen *Sidney* maga dirigált s nagyon megdicsérte egy színházat, mint a zenekart. Este a színház az alkalossággal ünnepelte az érdekes zeneszerzőt.

* **Kubelik Amerikában.** *Kubelik Jan*, a híres hegedűművész, a jövő hónapban hat hónappal Amerikába utazik hangversenyezni. Egy new-yorki impresszárióval kötött szerződést, ki a mondott időre háromszázhatvan ezer koronát fizet. Szép kis jövedelem!

* **Színbirálati furcsaság.** A néhai Alföld egyik számában nagy derűtséget keltezt a szegény *Hrabovszky Lajos*nak egyik birálata, melyben pajzán jókedvvel ilyképp rántotta le a „*Vasgyáros*” *Bligny* herczegének alakítóját:

Ilyen gyenge *Bligny* herczeg nem szült még Nubia párduczát!

A „*Magyar Polgár*” című kolozsvári lap színtreferense ebben az irányban a „*Rezervisták*” tegnapi előadásáról ilyképp emlékezik meg:

A többiek, beleértve — *Horváth Paula* kivételével — az összes szereplőket, olyan szabados és alacsony rögtönzéseket folytattak, minőt talán még a kétvízközi őslakók sem tudtak volna megengedni maguknak.

Az aradi orvosok tiszteletdíja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 13.

A városi közgyűlésnek érdekes pontja lesz a magánorvoslás díjazása legkisebb mértékének megállapítása. Az ügy egy belügyminiszteri rendelet folytán került a közgyűlés elé. A belügyminiszter, tudvalevőleg, elrendelte, hogy az orvosok díjazására a magán-gyakorlatban, bizonyos rendszer állíttassék fel. E végből a tiszteletdíjak minimumát illetőleg négy osztályt állapított meg, melyben mint első, második, harmadik és negyedik osztályban foglaljanak helyet az ország városai és községei. A díjosztályok megállapítása ügyében véleményadásra az érdekelt helységeket hívta fel.

Az első díjosztályt egyedül Budapest kérte, míg a nagyobb vidéki városok a másodikat tartották méltányosnak.

Aradon már több fórum előtt ment keresztül az ügy. Az országos orvosszövetség aradi fiókjá, az egészségügyi bizottság tárgyalván a kérdést, a második díjosztályba való sorozást javasolta.

A város közgyűlése holnap foglalkozik a tiszteletdíjak megállapításával, melyre nézve a tanács azon véleményét terjeszti elő, hogy *Arad*

495230 k. 75 f. A házi pénztár bevétele volt 132397 k. 57 f., kiadása 113572 k. 87 f., maradványa 18884 k. 70 f. Az utépitési alap bevétele volt 27015 k. 75 f., kiadása 9664 k. 12 f., maradványa 17351 k. 63 f. A különféle alapok bevétele volt 807654 k. 08 f., kiadása 46629 k. 51 f., maradványa 761024 k. 57 f. Kövezetvám befolyt 7271 k. 79 f. Helypénz befolyt 7965 k. 30 f. Partvám befolyt 1784 k. 55 f. összesen 17021 k. 64 f. Kiadás volt 1824 k. 89 f., maradt tiszta jövedelem 15196 k. 75 fil.

A mértékhitelítő hivatalnál hiteltesített 174 drb. folyadék mérték, 1134 drb. hordó, 144 drb. száraztárgy mérő, 20 drb. mérleg, 53 drb. súly. Hitelesítési díj befolyt 918 k. 94 f. Az állategészségügy a múlt havihoz képest javult, amennyiben a járványszerűen uralgó sertésveszben a múlt hóban már csak 6 sertés hullott el.

Kerpel Izsó

kölcsönkönyvtárába

ARADON, Atzél Péter-utca I. szám (az udvarban),
a következő

ujdonságok és pótlások

érkeztek:

Regények és elbeszélések. Anunzió: A tűz. *About E.*: A Fellah, egyiptomi emlékek. *Alexander Mrs.*: Komorna és grófnő. *Alvinczy*: A Szaharában. *Bagossy*: Boldog családi élet, Boulevard gyermekei. *Bram*: Drakula. *Bret*: Csak játék volt, *Bulwer*: Pompej utolsó napja. *Comeron Mrs.*: A nevelőnő miliói. *Connan Doyle*: Doktor Holmes kalandjai. *Cyprián*: Margitka székesé. *Delpit*: Lydia első fellépte. *Diderot*: Apáczka. **Eötvös**: *Utazás a Balatonon*. *Ganghoffer*: Scarpa Rachel. *Gara*: A lelencz. **Göre**: *A pesti ur. Hamvay*: Az aradi tizenhárom. *Jacobsen*: Lyhne Niels. *Jókai*: *Az én életem regénye*. *Görög tűz*, *Sirkó album*, *Kvassay*: A fekete vár. *Lamas*: Sugarak. *Máriafy*: Vásárolt szívek. *May*: Egy kis leány. *Memini*: Aldozat. *Ohnet*: A szíren. *Pelech*: A szbracnai völgy és a dobsinai jégbarlang. *Polevoi N. P.*: Orosz elb. *Potapenkó*: Egy vén diák. Szerelem. *Révész*: Uton utfélen. **Rózsáigi**: Az életből. *Sue*: A fukarság. *Szana*: Örök emlék. *Szántó*: Alkonyat. *Szentésy*: Egy tébolyodott nő titka. *Szentkereszt*: A keleten. **Tábori**: Az élet folytatásokban. *Tarczai*: Dönk vitéz Rómában. *Tolstoj gróf*: A kozákok. **Tölgyesi**: Uj párisi titok. *Torma*: Borotvas vitézek. *Wanderheim J. Gaston*: Husz hónap Abessziniában. *Vaudère*: A félnemük. *Veres*: Vérrel lemosott vér. *Szinművek*: Almásy Boris népszimű. *Bercsik*: Fertálmagnások vigj. Népszerűség. *Gallovit*: A bünbak, dramolett. *Géczy*: Anyaföld. Népsz. A mit az erdő mesél, népsz. *Várady*: Charitas, szomorujáték.

Vegyesek: *Abrányi E.*: költeményei. *Almanach 1901*. *Polgár*: Párbajszabályok. *Garay*: Az Arpádok. Tört. ball. — *Kincses Kalendárium 1901*, *Launé Fleury*: Görögök története. *Lucian*: Klasszikus bünpercek. *Steiner dr.*: Népszerű csillagászati értekezések.

Német: *Spätgen*, *Ompfeda*, *Br. Meggede*, *Manteuffel*, *Heimburg*, *Klinkouström*, *Balestrem*, *Suttner*, *Schubin*, *Spielhagen*, *Tellmann*, *Perfell*, *Zóla*, *Prévost*, *Zobelitz*, *Loti*, *Nordau*, *Scowronek*, *Berlepsch* és *Lonys* legujabb művei.

Havi kölcsöndíj 60 krajczár, vagy kötetenként fizetve 4 krajczár.

A könyvek ujak és tiszták.

Ugyanitt egy jó erkölcsű fiu mint tanuló alkalmazást nyer.

NAPIREND.

November 14. Szerda. Róm. kath. naptár: Jukund. — Pro-estans naptár: Jukund. — Görög-keleti naptár (november 1.): Jukund. — A nap két 6 óra 49 perczkor, nyugszik 4 óra 8 perczkor. — A hold két 11 óra 53 perczkor, nyugszik 0 óra 29 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 762.6 milliméter, délután 2 órakor 762.2 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 6.7, délután 2 órakor C° + 10.7. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 2, délután 2 órakor EN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire borult,

délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

November 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

November 17. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.) — Műkedvelői előadással egybekötött táncvizigalom (Wagongyári kantrn.) — Az aradvármegyei gazdasági-egyesület igazgató-választmányi ülése délelőtt 10 órakor.

November 18. Müttermüller József gordonka-hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi kaszinó-egyesület rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor. — Az aradi polgári jótékony-egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városháza).

November 24. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.) — Körörvosválasztás Borossebesen.

November 25. Műkedvelői előadással egybekötött táncmulatság Buttyinban (Korona-szálló.)

December 1. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 8. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

Az árak alacsony volta tartja vissza gazdáinkat gabnájuk áruba bocsájtásától, e végből ma közepes behozatal volt. Lanyha vételkedv mellett elkelt mintegy 8—900 métermázsa buza 400—500 métermázsa tengeri.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.50—6.60.

Közép minőségű buza 6.30—6.40.

Uj tengeri 4.05—4.10.

Rozs névleges jegyzés 6.00—6.10.

Arpa névleges jegyzés 5.40—5.50.

Zab névleges jegyzés 4.80—4.90.

Az irányzat változatlan.

— **Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület.** november hó 17-én d. e. 10 órakor saját hivatalos helyiségében igazgató választányi gyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki jelentés, az egyesület múlt havi működéséről. 2. Földmívelésügyi m. kir. miniszter leirata. 3. Gazdasági Egyesületek Országos szövetségének átirata. 4. Nyitvármegyei Gazdasági Egyesület átirata. 5. M. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság átirata. 6. Egy egyesületi másod titkári és egy egyesületi segédtitkári állás szervezése és ezen állásoknak választás utján betöltése. 7. Folyó ügyek. 8. Tagmozgalom. 9. Esetleges indítványok.

— **Tenyészkiállítás Német-Peregen.** Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a mezőhegyesi tájfajta lótenyész-szövetkezettel egyetemben november hó 18-án Német-Peregen díjazással egybekötött szarvasmarha- és ló-tenyészkiállítást rendez.

Kitűzött díjak: *Nyugoti fajtájú* bikákra (három díj): öt, négy és három drb. 10 koronás arany, borjas teheneke: négy, három, két drb. 10 kor. arany és 15 kor. ezüstben, két éves üszökre: négy, három és két drb. 10 kor. arany, gondozási díj községi bikákra: négy, két drb. 10 kor. arany, 15 kor. ezüstben, 10 kor. ezüstben. *Lovaknál*: négy díj (öt, négy, három és két drb. 10 koronás arany). Három éves kancza csikóknál három díj (három, két és egy drb. 10 koronás arany). Végül nyeregménytárgyakat fognak kisorsolni az egyesület kigazda tagjai között. Indulás Aradról f. hó 18-án reggel 3/7-kor. A kiállítás ünnepélyes megnyitása d. e. 10 órakor.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 13.

Déltözsde. A buzakínalat kielégítő, vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 15,000 métermázso került forgalomba, változatlan árakon. Egyéb gabonane-műek kevés érdeklődés mellett bányadtak. Időjárás szép derült.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.65—7.66
Buza októberre	7.78—7.79
Rozs 1901. áprilisra	7.24—7.25
Zab 1901. áprilisra	5.59—5.61
Tengeri 1901. májusra	5.05—5.06
Repce ootóberre	13.20—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.64—7.66
Buza októberre	7.78—7.79
Rozs 1901. áprilisra	7.24—7.25
Zab 1901. áprilisra	5.60—5.61
Tengeri 1901. májusra	5.07—5.08
Repce októberre	13.10—13.20

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	664.75
Magyar hitelrészvény	671.—
Leszámitolóbank részvény	430.—
Rima-Murányi vasmű részvény	489.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	662.—
Közuti vasut	596.—
Városi villamos vasut részvény	277.—

S z e s z ü z l e t .

— November 13. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 1/10, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 96 — 98 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 96 — 98 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 96 — 98 fillérig.

Sertéslétszám. November 10-én volt készlet 35037 darab, november 11-én főlhajtott 1238 darab, november 11-én elszállított 1043 darab, novembrr 12-én maradt készletben 35332 darab. Uzlet: Változatlan.

REGENY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regény. —

Írta: **Greller Balduin.**

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Radó Issó.

[26]

(Folytatás.)

Szóltalanul lépett föl az emelvényre, melyet e czélra készítettek oda, a székre ült és nagy elhatározással lerántotta magáról a lepelt. és daczára nagy önmegtadadásának a szégyen pirja futotta át arcát, Alexandrine lesütött szemmel ült ott.

Vállai és karja meztelenek voltak. Finom, habos batiszt ing takarta el keblét. Scarpi oda lépett hozzá és a művész nyugodtságával tekintette meg a formát, melyet meg kellett örökítenie. Aztán a báróhoz fordult:

— Összehasonlíthatatlanul gyönyörű. A világ még eddig nem látott Psychét ábrázoló tökéletesebb formát.

A báró atyai büszkesége megelégedett mosolyban nyilvánult meg és Scarpi munkához látott. Meg volt elégedve önmagával; magatartása nem lehetett korrektebb.

De azért mégis észrevette, hogy mikor a munkához látott, keze megremegett, és éppen ezért nagyon iparkodott azon, hogy el ne árulja érzelmeit.

A szerelem mámorával együtt a munka mómora is erőt vett rajta. Arcza a nagy munkában kivörösödött és szemei ragyogtak.

— Ez a hus élni és virágzani fog a nemes márványban. Diadalt fogunk vele aratni, Alexandrine kisasszony!

Féltérsége dolgozott már, mikor egyszer csak így szólta a bárónőhöz:

— A vállcsattot el kell távolítani; nagyon zavar a munkában. Szabad kérném bárónő e szivességre. Mindkét vállról le kell tolni azt karra. Így helyes.

Scarpi tovább dolgozott, rövid idő múlva megint megszólalt:

— Még mindig nem jó, bárónő. Most a csattok a karba vágnak és ott rontják a természetes vonalakat. A legjobb lesz ha fölgombolja azt.

Alexandrine anyja teljesítette a művész kívánságát.

— Most rendben vagyunk; csak az a ki-

rásom, hogy kegyed Alexandrine kisasszony előbbi helyzetét megváltoztassa. Emelje valamivel jobb vállát.

— Anyám — szólt Alexandrine ijedten — az ing nem tart.

— Azt mit sem tesz, maradjon csak nyugodtan — szólt Scarpi hévvel — a jobb vállat kérem még egy kissé visszahuzni.

— Anyám, nem tart már, lecsuszik — szólt Alexandrine, nagyot nyelve, mintha egy könyvet nyelt volna le.

— Ugy, vagyja lecsuszni isten nevében — szólt Scarpi türelmetlenül — azon még egy ember sem halt meg. De kérem, hölgyeim! Így nem dolgozhatom. Csak még egy rövid negyedórát méltóztassanak türelemmel lenni.

De Scarpi hiába esküdözött, kért, könyörgött, az mit sem használt. Alexandrine anyja leánya elé állt és megerősítette a habos inget, amely igazán éppen le akart csuszni. Rövid szünet állt be, de aztán Scarpi ismét előbbi tüzzel látott a munkához.

— Bárónő, kegyed ismét rosszul ül; a jobb vállat egy kissé hátrább. Nem anynyira! Most meg már az egész helyzetet elrontotta. Bárónő, kegyed már elvesztette türelmét; csak még egy negyed órára kérem.

Egész közel lépett hozzá és jelekkel mutatta, hogyan kívánja a helyzetet és a tartást. Alexandrine azonban tiltakozóan emelte föl kezét:

— Ne nyuljon hozzám!

— Fél tőlem?

— Igen.

— Ah, ez gyerekség! — szólt elhatározóan Scarpi és a következő pillanatban megragadta Alexandrine meztelen vállait és a megkívánt helyzetbe igazította. Mikor oly brutálisan érintette meg, egy pillanatra úgy tűnt előtte, mintha valami nagyszerűt ért volna meg. Jólelő érzés fogta el, de azért tudott uralkodni magán.

A munka tovább folyt és rövid negyedóra után tényleg véget is ért. Alexandrine köpenyébe burkolózott és szótlanul hagyta el a dolgozó szobát.

— Szegény gyermek — szólt a báró utána tekintve — nagy feladat volt ez rá nézve. — Észrevettem — felelte Scarpi — hogy a bárónő előtt az egész procedura nem volt kellemes, azért siettettem is a dolgot, amennyire tudtam. A fődologgal elkészültünk báró ur. egy ülés alatt elvégeztem azt, mihez másnak három ülésre lett volna szüksége. A bárónőnek mai áldozatát nem kell megismételnie.

— Tényleg hamar végzett és úgy látom, hogy a mű kitünően sikerült. Mintha élne ez a szobor. Azt hiszem, kedves Scarpi, hogy ön mégis csak szobrásznak született.

Scarpi öntudatosan mosolygott.

— Hagyja el, báró ur, majd ha az olaj festmények elkészülnek, akkor majd kiderül, hogy mihez értek több tehetséget. — Remélem, hogy a képekkel nagyobb hatást fogok elérni.

Tényleg nagy érdeklődéssel szentelte magát Scarpi a festészetnek. Fájdalmasan alkotott és a dolog nem ment oly gyorsan, mint a kőfaragásnál, de azért szorgalommal törekedett előre. Ejjel-nappal arról az óriási sikerről álmodott, melyre bizton számított. Ez egy remény mellett a többi mind elhalványult és minden egyéb terve háttérbe szorult arra az időre, — míg neki ez a reménye be nem teljesült.

Mert akkor az emberek mégis más szemmel fognak rá tekinteni, mint mostan. Eljön az ő napja is. Addig pedig szerényen visszahúzódott. Mert a mit ő tudott, arról a világnak még fogalma sem volt.

— De tudja meg a világ! Mert az ő napja is föl fog ragyogni egyszer és akkor —!

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— November 13. —

Fehér Kereszt szálloda. Hass Jenő mérnök Kőrösbánya. — Dr. Werner J. orvos Pankota. — Neuman Hugó utazó Berlin. — Messinger József kereskedő Kikinda. — Branol József utazó Bécs. — Neuberger Izidor utazó Bécs. — Fürst Herman utazó Bécs. — Weccera Gusztáv utazó Bécs. — Hammer Antal birtokos Elek. — Ettinger Sámuel

utazó Bécs. — Pick Mór kereskedő Temesvár. — Hirsch Miksa utazó Bécs. — Incze József vállalkozó Nagyvárad. — Wachtl Henrik utazó Bécs.

Központi Szálloda. Léry Jenő mérnök Páris. — Krayer Emil kereskedő Budapest. — Deutsch Zsigmond utazó Bécs. — Bühler Zsigmond utazó Budapest. — Hoffman Aladár utazó Budapest. — Lovass János kereskedő Budapest. — Tafler Bernát birtokos Banhegyes. — Bienenstock Sándorné kereskedő neje Zám. — Weinberger Sámuel kereskedő Ungvár.

Vass Szálloda. Roconcz József kereskedő Temesvár. — Körösi József kereskedő Budapest. — Sztalmári Béla utazó Budapest. — Ottheim F. S. utazó Bécs. — Sauer I. utazó Budapest. — Hausser Lipót utazó Budapest. — Sikora Lipót utazó Bécs. — Fenyves Armin utazó Budapest. — Berecz Armin utazó Budapest. — Sommer Lipót utazó Bécs. — Pollák Mór utazó Budapest. — Hausenblas Róbert utazó Prága. — Hirsch László utazó Budapest. — Fenyves Armin utazó Budapest.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsói ról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	—	Gyorsvonat délelőtt	6.23
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6:20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.53
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Boroshebsről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Boroshebsig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi színház.

Bérlet 45. sz. Páratlan.

Szerdán, 1900. évi november hó 14-én

A báránykák.

Operette 3 felvonásban. Irta: Lierat Armand. Fordította: Makai Emil. Zenéjét szerző: Varney.

SZEMÉLYEK:

Badurel . . . Fenyéri Mór.	Emeraldine . Tolnainé.
Christián . . . Rubos A.	Alice . . . Rédei Szidi.
Fiferlin . . . Erczkövy K.	Grobichon . . Felhő Rózsi.
Joseph . . . Nyilassi M.	Germaine . . Parlagi K.

Közdote 7 órakor.

NYILTTÉR.*

A mikalakai papválasztás.

Vonatkozással az Arad és Vidéke mai számában megjelent tudósításra, alulírott, ki a választás megkezdésétől egész a „felháborodásig“ jelen voltam, határozottan megczáfolom azt az állítást, mintha a választó tagok ittasak lettek volna. Daczára annak, hogy ugyanakkor egy-két lakodalom is volt a községben, sehol sem lehetett részeg embert látni. A választás felfüggesztése — és ennek valódiságáért felelősséget vállalok — a következő okból történt:

A választás megkezdése annak rendje és módja szerint ment végbe. Mindhárom jelöltet kandidálta a választási aktust vezető elnök, azután pedig a nép egész csendben gyülekezett a templomban, hol a választás lefolyandó volt. A gyűlés szabályszerűen és rendben ment mindaddig, míg a papi járandóságra vonatkozó

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

adatokat fel nem olvasták. Ekkor egyik választópolgár azt kiáltotta közbe, hogy engedje el a választandó pap a gabona-járandóságot. A választás vezetésével megbízott esperes a helyett, hogy a népet e kívánság lehetetlen voltáról meggyőzte, vagy felvilágosította volna, összeszedte aktáit, a választást beszüntette s az iskola-épületbe ment. A nép nyomon kísérte és követelte a választás folytatását, melynek beszüntetésére az esperesnek semmi oka nem volt.

Erre csendőröket hívtak, kik a tömeget az iskolaépületből kiszorították. Halát adhatunk az Istennek, hogy a nép tényleg nem volt részeg, mert ellenesetben a legnagyobb szerencsétlenség történhetett volna. Csendőrökre ott egyáltalán nem volt szükség; a lakosság zokon is vette és magára nézve sértőnek találta, hogy őt az iskolaépületből minden ok nélkül kiszorították.

Arad, 1900. nov. 13.

P. A.

Müttermüller József

zenekonzervatoriumi tanár

Aradon, 1900. évi november hó 18. napján,

d. u. 5 órakor

a „Fehér Kereszt“ nagytermében

Müttermüllerné - Lengyel Erzsébet

zongoratanárnő közreműködésével

Gordonka-Hangversenyt

rendez.

Jegyek előre válthatók: Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

Világhírű

orosz karaván tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvérek,

MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Törvényileg védve.

Védjegy.

Legfinomabb fajok,

eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN

csakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.

külgyminiszter állásáról közelebb lemond. Mint lapunknak Bécsből táviratozzák, a külgyminiszter lemondási szándékának híreit félhivatalosan megczáfolják.

— **Stefánia.** Bodrog-Olasziban készültek novemberben a kastély fenséges asszonyát fogadni, de hiába, még most sem tértek vissza utazásaikból. *Stefánia* grófnő keresi a módot, hogy atyjával kibékülhessen, bár az újabb időben egyre kevesebb a valószínűség ehhez, s így lehet, hogy kibékülés nélkül telepszik le közénk a koronátlan királyné. A koronátlanságot különben a királyi hercegnő igen komolyan fogja fel. A Bodrog-Olasziban levő hintókon mindennütt fel van festve a belga czimer és a *Lónyay* czimer, de nincs felettük sehol korona, és így rendelte el a hercegnő ezt minden ruháján is. Brüsszelben már azon dolgoznak hónapok óta, hogy a csipkék közül kifejtsek a főhercegi koronát, oda himezzék a Lónyayék két arany oroszlánját a belga czimer mellé, és nincs felettük semmi rangjelző korona, még csak egy jelmondat se.

— **A képviselőház napirendje.** A képviselőház a holnapi napirend letárgyalása után, vagyis csütörtökön nem tart ülést. Pénteken a pénzügyi bizottság benyújtja a költségvetési előirányzatot, ugyanakkor fognak a miniszterek válaszolni a hozzájuk intézett interpellációkra. Szombaton berekesztik az országgyűlésnek most folyó, negyedik ciklusát s az utolsó ciklust a jövő kedden nyitják meg.

— **Kanyaró-járvány Aradon.** Az Ujtelepen már hosszabb idő óta fellépett a kanyaró, mely az iskolás gyermekek közül is sűrűn szedi betegeit. Az orvosi hivatal most előterjesztést tett a polgármesternek, hogy az ujtelepi fiúiskola I., I. b., II. és az ujtelepi leányiskola I., II. és III. osztályaiban szüntesse be a járvány miatt az előadásokat.

— **Az udvarias szultán.** A török szultán az olasz királyhoz születésnapja alkalmából üdvözlő táviratot intézett, a melyben boldognak vallja magát, hogy kifejezheti a király iránt táplált benső érzelmeit. *Viktor Emánuel* király megleghangú távirattal köszönte meg a figyelmet. A montenegrói fejedelem házasságának 40-ik évfordulója alkalmából a szultán és a fejedelem között szives táviratváltás folyt.

— **A köztisztviselők adója.** A pécsi feliratot, mely a köztisztviselőknek a közterhekhez való hozzájárulását hozta javaslatba, tudvalevőleg, pártolófelirattal támogatta *Arad város*. A holnapi közgyűlés Szabolcs megye feliratával foglalkozik, mely az előbbinek ellenében, a köztisztviselők hivatali fizetésének adómentessége mellett szól. A tanács javaslata, hogy a közgyűlés, miután ellenkező nézetének már kifejezést adott, térjen az ügy fölött napirendre.

— **Az ügyvédi karból.** *Exterde* Adolf báró kisjenői ügyvédet, ki az ügyvédi gyakorlattól fel volt függesztve, az aradi ügyvédi kamara gyakorlatába visszahelyezte.

— **Falb viharkalendárium.** A nagy viharjóst mindig kigunyolják, ha megjövendeli a kritikus napokat. Sokszor beüt a jóslat, sokszor nem; de akármilyen nagy a balsiker, ez az öreg meteorológus el nem riasztja. Erős meggyőződéssel kiadja esztendőnkint kétszer a viharkalendáriumot. Az 1901. első felére szóló most jelent meg Berlinben. Szerinte kritikus napok lesznek: január 5. és 20., február 8. és 19., március 5., április 4. és 18., május 3. és 18., június 2. és 16. Januárban sokhelyen nagy hóesés lesz, február hőmérséklete nagyon váltakozó lesz sok esőzéssel, márciusban normális hőmérsék mellett sok eső és áradás, áprilisban is sok eső kevés havazással, májusban sok eső és vihar, júniusban ellenben kevés lesz az eső és nagy lesz a meleg.

— **Csatorna-megnyitás.** Pétervárról táviratozzák. Ma nyitották meg ünnepiesen a Duna deltájában államköltségen épített csatornát. A

csatorna mélysége 2.83, hossza 570 és szélessége 41.8 méter. Odesszából a különböző hatóságok képviselői az este a *Ledokol* gőzhajóval utaztak a csatorna megnyitásához.

— **Hegyi Antal képviselőjelölt.** Arra a hirre, hogy a csongrádi képviselő, *Gajári* Ödön, Belényesen akar föllépni, Csongrádon a 48-as népkör a kör elnökét: *Hegyi* Antal plébánost kiáltotta ki jelöltnek. *Hegyi* — egy függetlenségi lap állítása szerint — sohasem volt és sohasem is lesz néppárti. No, mi ezt nem hisszük. *Hegyi* egyébként holnap Budapestre megy, hogy *Kossuth* Ferencznél tisztelegjen.

— **Bednarikot elfogták.** Mai lapunkban megírtuk, hogy a kassai sikkasztó ipartestületi titkár, *Bednarik* Albert, megszökött. Mint táviratozzák, *Bednarikot* Brémában éppen akkor sikerült elcsipni, mikor fel akart szállni egy Amerikába induló gőzösré. A kassai ügyészség már megtette intézkedését a sikkasztó kiadatása iránt. A megkárosított iparosok *Bednarikot* nagyban várják.

— **A budapesti községi választásokat,** melyeket sok harcz és nagy küzdelem előzött meg a mai napon befejezték. Este kihirdették az eredményeket. Minden kerületben a hivatalos lista ment keresztül, csupán az első kerületben juttatták be a főváros törvényhatóságába egykét jelöltjüket az ellenzékiek.

— **Luther-ünnep Tirolban.** *Innsbruckból* jelentik, hogy ma ott nagy ünnepélyességek között ülték meg *Luther* és a reformáció ünnepét. Az ünnepi beszédet *Antonics* bécsi evangélikus lelkész tartotta.

— **A gyilkos beismerésben.** Megírtuk, hogy *Radoszaw* Vazul módosi irnokot letartóztatták azon gyanu alatt, hogy ő gyilkolta meg *Weinrich* Ödön ottani ügyvédet. *Radoszaw* egész a mai napig tagadott, de ma töredelmesen bevallotta a vizsgálóbíróknak, hogy tényleg *ő volt a gyilkos*. A gyilkosságot bosszúból hajtotta végre, még pedig azért, hogy őt *Weinrich megpirongatta és arculütötte*.

— **Agyonvert földbirtokos.** A Felek község határában fekvő Héjja pusztán a napokban véres gyilkosság történt. *Héjja* Mózes földbirtokost a saját béresei agyonverték. *Juga* Mitru, *Ruszu* Andrea, *Barducz* Mitra és *Dobrián* Pével béresei már régóta gyűlölettel viseltettek gazdájuk iránt annak tulszigorúsága miatt. Héjja ugyanis éjjelenként többször kiment az istállóba, hogy megnézzé: rendben vannak-e a jószágok? Ilyen alkalommal ha hiányt észlelt; a mulasztó bérést meg is verte. Tegnap hajnalban ismét megjelent az istállóban s minthogy a béreseket még akkor is alva találta, *Dobrián* Pévelt, a ki legelőször ugrott föl, arcul ütötte. Az oláh béres ekkor vasvillát kapott s azzal gazdája felé sujtott; ezt az ütést azonban Héjja fölfogta és ki akarta csavarni a vasvillát a béres kezéből. Ekkor azonban a többiek is fölgráztak s valamenyen megrohanták Héjját, lerántották a földre és ott agyonverték. A gyilkosság után fölgyújtották az istállót és elmenekültek. A szolgálóleány vette észre a tüzet, felkötötte az asszonyát s a cselédséggel nagynehézen eloltották a tüzet. Az esetről rögtön értesítették a csendőrséget, mely csakhamar kézrekerítette a gyilkosokat, a kik részletesen bevallották a gyilkosság körülményeit. A gyilkosokat bekísérték a nagyszabeni királyi törvényszékhez.

— **Nagy dohánycsempészet a megyében.** *Kisjenőről* jelentik lapunknak: A közeli *Szapáryliget* községben feltűnő dohánycsempészt fedeztek fel. Egész társaság üzérkedett a tilosban, kiket szorgos kutatás után sikerült tetten érni. A csempészeket a pénzügyőrök bekísérték a hatósághoz, a hol *nyolcezer korona pénzbüntetést* szabtak ki a tilos dohánykereskedőkre.

— **Automobil a kolostorban.** A debreczeni kolostor udvarára összegyűjtötték a minap a növendékeket. A lányok szép katonasorban kíváncsian várták a vendéget. A kapu kinyílt és méltóságos lassúsággal bevonult — egy automobil. A lányok összenéztek és nem tudták mire vélni a dolgot. Azok,

akik már hallottak a trójai faló meséjéről, ármányt sejtettek a dologban. Félénk pillantással kísérték a gép mozdulatait és várták, hogy minden pillanatban kiugranak belőle a ravasz görögök. De nem ez történt. Egy ur állt elő és megmagyarázta az automobil szerkezetét, a kocszi előnyeit és azt a fontos szerepet, amit az automobil a közel jövőben hivatva van betölteni. Most következett aztán az igazi mulatság. A növendékek egy csoportját felültették a magahajtotta kocsira és megkocsikáztatták őket a városban. Csoportokban valamennyinek kijutott a sétakocsizásból. A növendékek dr. *Wolafka* Nándor püspöknek köszönhették a tanulságos és élvezetes bemutatást.

— **A fűző kitiltása az iskolából.** A száz közoktatásügyi miniszterium igen üdvös intézkedést hozott be, amennyiben a nyilvános iskolák tanulónőinek megtiltotta a fűző viselését. A leányok viseletéül kényelmes, blouseszerű derék van előírva, mely mozgásukban nem akadályozza őket s a nővére nézve sem hátrányos. Tekintettel arra, hogy a fűző éppen a fejlődőkorban a legártalmasabb, óhajtandó volna, ha ezt az üdvös példát a mi lányiskoláinkban is követnék.

— **Rabok a korzón.** A kolozsvári ügyészségi fogház úgy látszik, kissé operettszerű s a celláiban elzárt rabok nagyon kuláns magaviseletűek. Ezekről regél egy tegnapi, némi fantáziával bájosnak is nevezhető epizód. Tegnap délután két óra tájban ugyanis a főtéri korzón három rab sétált, minden kíséret nélkül. Vidáman élvezték a szabadságot, sőt a rossznyelvűek szerint gyűrűs szivarokat szívtak, és megszett kristály monoklival fixirozták a hölgyeket. Ha így haladunk jegyzi meg egyik kolozsvári lap, akkor nemsokára betöréses rablással párosult apagyilkosságért tizenöt esztendőre elítélt, és perfodikusan fris levegőt szívó rabok sorából fognak kikerülni: a feleségeinket támadó aszfalt-betyárok.

— **Kis gyermekek sulya.** A szülőket nagyon érdekli az a kérdés, a mely kis gyermekeik testi sulyának megállapításáról szól, már csak azért is, mert a suly növekedésével a kis állampolgárok eredményes fejlődése látható. Tudvalevő dolog, hogy az első napon, a születés után a sulyban fogyatkozás áll be, mely azonban öt-hat nap múlva ismét kiegyenlítődik. Ha egészséges csecsemőket nap-nap után lemérünk, arra a tapasztalatra jutunk, hogy nem mindig gyarapodnak sulyban egyenlő mértékben. Egy napon husz, harmincz, sőt néha száz gramm a gyarapodás, néha meg tiz, husz gramm a sulyvesztés. Ez a variálás nem ritka dolog, és aggodalomra sem adhatnak okot. Ha pedig csak hetenkint mérjük le a csecsemőket, amennyiben táplálkozásukban rendellenesség nem mutatkozott, gyarapodást tapasztalunk. Említésre méltó az is, hogy a csecsemő fürdés előtt tiz, husz grammal többet nyom, mint azután.

— **Kékszakál mérnök.** Ma délben Bécsben letartóztattak egy filippopolis illetőségű mérnököt, *Ilmitzky* Jánost. A mérnök egy bécsi nőt házassággal hitegetett és ezzel az Igérettel 1800 koronát csalt ki tőle. *Ilmitzky* ellen ugyan aznap egy másik nő is hasonló panaszt emelt.

— **Puskaművesek panasza.** Az ország különböző vidékeiről küldöttség kereste föl báró *Fejérváry* Géza honvédelmi minisztert, elpanaszolván, hogy a katonaságnál alkalmazott puskművesek magánosoktól is vállalnak munkát, mi által érzékenyen megkárosítják a puskműves kisiparosokat. E tárgyban most rendeletet adott ki a miniszter, mely megtiltja, hogy katonai puskművesek polgárebemberektől munkát vállaljanak.

— **A csavargó vallomása.** Veszedelmes embert fogott el a budapesti rendőrség. E hó 11-én csavargás miatt a VII. kerületi kapitányságra kísérték *Bódi* István napszámot. A fiatal suhancot az ügyeletes rendőrtisztviselő kihallgatás alá vette, s e közben legnagyobb meglepetésére így szólt:

— Engedje meg a tekintetes ur, hogy egy pár bűnomet elmondjam, a melyek a lelkiismeretemet terhelik.

Erre aztán tényleg elmondotta, hogy a nyáron a Lehel-téri piacon egy kofától 20 forintot sikkasztott. Néhány nap mulva Stern Sándor gyümölcskereskedőtől 7 koronát lopott. Három nappal ezelőtt a keleti pályaudvaron egy a fővárosba érkező asszonytól átvett egy kosarat, hogy azt elvigye az asszony lakására. A kosár kefékkel volt tele, s azokat magához véve, potom áron tuladott rajtuk. Tavasszal a váciúton egy nyitott ablakon bemászva, onnan egy aranyórát, meg lánczot lopott el. Mintegy két hónappal ezelőtt a rákosi rendező pályaudvarról egy ketrecz csirkét lopott el. A múlt év nyarán pedig Monoron, Kucsera István gazdánál, a hol mint kocsis szolgált, felgyújtotta a házat, mert valamiért összezdta. A töredelmes vallomást tett veszedelmes fiatalembert átkisérték a vizsgálóbíróhoz.

— **Árnyék a tetőn.** Pallanza városkában, mint Milanoból írják, mulatságos esete volt egy silbaknak. Ott állt őrt egy éjszaka a fogház előtt. Hirtelen azt veszi észre, hogy a szemben levő ház tetején valami titokzatos árnyék jár-kél. Rákiált a szokásos módon háromszor, de mind hiába, az árnyék csak ott van. Valami tizenegyszer sütötte rá a fegyverét persze a nagy lövöldözésre felriadt a szomszédság és sok ember jött, rendőrök, őrszolgák, tisztek. Fölmentek a háztetőre, keresték az árnyéket, de nem találták. Másnap reggel aztán ráakadtak. A kéményhez egy kis zászló volt tűzve, az volt az árnyék. Egészen össze volt szaggatva a puska-golyóktól.

— **A portás boszuja.** Párisban a rue Pache egyik bérházának portása, aki már 46 esztendő volt, feleségül vett egy 22 éves szép leányt. A férj azonban nagyon féltékeny volt feleségére, s nem oktanul. Az utolsó napokban úgy vette észre, hogy az egyik lakó nagyon barátságosan szokott az asszonykával beszélni. Megfigyelte kettőjüket, s csakhamar tudatára jött annak, hogy milyen szerepe van neki a házasságban. — A portás boszút fogadott a szarvakert. Egy alkalommal észrevette, hogy a lakó lement a pinczébe, mintha valamit keresne. Hirtelen az asszonynak is dolga akadt odalenn. A férj azonban élt a gyanúperrel s lesompolygott ő is. A szerelmes asszonyt és udvarlóját meglepte egymás karjaiban. Hirtelen mozdulattal rájuk zárta a pincze fülke ajtaját, s attól fogva a ház lakói sokszor panaszkodtak, hogy éjjelenként kínos nyöszörgés hallatszik fel a pinczéből. A portás megnyugtatta a lakókat, hogy macskák vannak a pinczében; mikor azonban az éjjeli hangok nagyon gyanusak lettek, a lakók jelentést tettek a rendőrségnél. A pinczét felnyitották s teljesen lesóványodva, apathikus állapotban megtalálták a szerelmes párt. A boszúálló férjet megbüntetik.

— **A pápai áldás ára.** Egy müncheni, valóságos könyveket kiadó társaság azt hirdeti, hogy aki Mayer Flue: Római utazásom című könyvéből ötven példányt vesz huszonöt márká értékben, annak halálából pápai áldást eszközöl ki, sőt az erről szóló okmányt is megszerzi a kiadó. Olcsónak elég olcsó!

— **Adományok.** Az aradi siketnéma iskola javára *Almás-Kamarás* iskolászeke 5 korona 8 fillért, *Terebenczi* Traján galsai lelkész 1 kor. 83 fill.-t adományoztak.

— **Szép kis köztársaság.** Európa liliputi állama, a san-marinói köztársaság nagyon érdekes módon szerzi a pénzt. Ha az állam kasszájában kevés az apópenz, egyszerűen üzletet köt valamelyik gomblyuk-fájós urral, de anynyira jószívű, hogy grófi vagy hercegi czímet is ad — jó pénzért. A most mult augusztus hónapban három ily üzletet ütött nyelbe s a gróf, illetve herceg uraktól tisztán egy félmilliót vágott zsebre. Hogy kik azok a szerencsések, akiknek a neve fölött most már kilencz meg tizenegy águ korona diszeleg, arról hallgat a san-marinói hivatalos lap.

— **Az éjjeli őr halála.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ma reggel a Mátyás-templom építkezésénél levő bódében halva találták az éjjeli őrt. Külerőszak nyomai nem látszanak rajta s így valószínű, hogy halálát szívszélhűdés okozta. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe. Az éjjeli őr személyazonosságát a rend-

őrség délután állapította meg. Az illető *Morás* József olaszországi, szevillai születésű, 61 éves nős ember, a ki már napok óta betegeskedett, de dolgait pontosan végezte.

— **A földalatti vasutak gyógyító hatása.** A British Medical című angol orvosi lap komoly hangon tartott cikket közöl, amely szerint a földalatti vasutak levegőjének gyógyító a hatása, amennyiben sok a kéntartalma és ez nagyon jó hatással van a mellbetegekre. Állításának az igazolására példát is hoz fel, amely meglehetősen komikusan hangzik. Egy urról szól tudniillik, aki évek hosszú során át étvágytalanságban szenvedett és egy ily hosszabb földalatti utazás után — farkasétvágya lett neki. A londoni földalatti vasuti társaságok úgy látják: jó — reklámmal dolgoznak.

— **A leghosszabb kocsitúzás.** Egy vállalkozó szellemű amerikai, John I. Phelps kapitány június 7-ikén hagyta el kocsin New-Yorkot és most tért oda vissza. Ezeröttszázötvenöt angol mérföldnyi utat tett meg kocsin és mindig maga hajtott. Utazása alatt százharminczegy szállóba szállt meg. A merész kocsizó keresztülhajtotta a következő helyeken: New-Yersey, Pennsylvánia, New-York, Canada, Massachusetts, New-Hampshire és Vermont. A napi utazás maximuma harminczöt angol mérföld volt. Phelps utitársa felesége és két gyermeke volt. Utközben egy-két ismerőse is felszállt hozzá. A jövő évre lóháton akarja megtenni a Hackensack és Kalifornia közti utat.

— **Üzleti körlevél.** *Leopold* Adolf paulisi gyümölcsपालinka-főzdejét — mint azt körlevélben tudatja — Aradra helyezte át, a Batthyányi-utca 31. számú házba.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Fontos hölgyek részére.** *Lebowitsch* és társa budapesti különlegességi mellfűző gyáros képviselője özv. *Rosenberg* né par napig Aradon tartózkodik. Azon kéréssel fordul az igen tisztelt hölgyközönséghez, kik megrendeléseket óhajtának nála eszközölni, sziveskedjenek címüket a Fehér Kereszt szálloda portásánál leadni.

VAROS ES MEGYE.

Arad a mult hóban.

— A polgármester jelentése. —

Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, október hóra vonatkozó jelentését az alábbiakban terjeszti elő a köztörvényhatósági bizottságnak.

(Egészségügy.)

A közegészségügyi viszonyok az előző havihoz képest kedvezőtlenebbül alakultak, a betegülések száma növekedett s az összes halálozás 30-czal, a városi illetőségűeké 33-mal volt több, mint az előző hóban. Hurutos tüdő, gyomor és bélbetegülések voltak túlnyomószámban. Csecsemők között a heveny bélhurut még mindig gyakori volt s ez, valamint az idétlen, gyenge újszülöttek nagyobb száma a halálozás legmagasabb kontingensét szolgáltatta; sürübben mutatkozott a csusz- és gümőkór is. A heveny járványos ragályos kórformák közül a kanyaró a hónap második felében rohamosan lépvén fel, hatóságilag járványnak nyilvánított. Bejelentetett ugyanis a hó első felében 15, második felében 69, összesen 84 eset; ezek közül 5 év alatti korbeli volt 49, hat év feletti azaz iskolás korbeli 35.

Egyéb fertőző betegség csupán szórva-nyosan fordult elő és pedig a vörheny 15, a diphteritis és typhus 3—3 esettel. A trachomás betegek száma volt szeptember hó végén 7, szaporodott 4, gyógyult 1, maradt 10, a kórházban kezeltetik 3, idegen 7. Elhalt összesen 125 egyén, 61 férfi 64 nő, az elhaltak között helybeli 115, idegen 10. Öngyilkosság előjött 6, halva született 4. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000: 30.7. A megyei kórházban ápolgatott 406 egyén az izraeliták kórházában 8, összesen 414; ezek közül gyógyult 105, javult 82, meghalt 27.

(Népesedés.)

A népesedési viszonyokban változás nem állott be. Elve született 152 gyermek, 75 fiu, 77 leány; törvényes 121, törvénytelen 31.

A születések évi aránya 1000: 40.5. Házasság kötöttet 46.

(Rendőri ügyek.)

A személy- és vagyonbiztonság nagyobb mérvű bűnesetek által megzavarva nem volt. A 66 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 48 esetre nézve kinyomoztattak. A kihágási bíróságnál szeptember hóról elintézetlen maradt 369 ügy, október hóban befolyt 299, elintézés alatt állott összesen 668, ebből elintéztetett 287, tárgyalás alatt maradt 381. Letartóztatott, részben előállított 137 egyén, ezek közül elintéztetett 118, a bíróságnak átadatott 4. Kiutasított 44. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalgatott és elintéztetett 8. Letartóztatva volt 129 egyén, eltoloncoltatott 32.

A bejelentési hivatalnál bejelentetett 2098 beköltözés és 2142 kiköltözés. Bejelentés mulasztásért büntetett 26 egyén. Bejelentetett és nyilvántartásba vétetett 886 cseléd és 2591 gyári munkás. A vendéglőkben szállva volt 1688 utas. A szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalgatott 22, büntetett 18 cseléd.

(Ipar-ügyek.)

A kapitányi hivatalnál, mint iparhatóságnál iparjogositványt nyert 18 iparos, 12 kereskedő, iparát áthelyezte 4 iparos, 5 kereskedő, megszüntette 9 iparos, 12 kereskedő. A tanoncz-lajstromba bejegyeztetett 10 iparos, 18 kereskedő tanoncz, felszabadult 3 iparos, 3 kereskedő tanoncz. A viszony megszűnt 1 iparos, 2 kereskedőnél.

Iparkihágási ügy tárgyalgatott 6, büntetett 4 iparos, 2 kereskedő segéd. Munkakönyvet kapott 24 segéd, azzal jelentkezett 58, ideiglenes igazolványt nyert 5, azzal jelentkezett 12.

(Szegények, katonaság.)

A városi szegény ápolásban elhelyezve volt 100 egyén, kibocsátott 3, meghalt 2. Október hóban felvétetett 1, maradt e hó végén 96. Élelmezésükre 3005 adag melegétel és ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részesített szegények száma volt 599. Október hóban hóban felvétetett 14, a segély megszüntetett 2-nél, meghalt 2, marad e hó végén 609. A város közönsége által tartott árva és lelenzgyermek száma volt 17. Nem a város közönsége által, dajkaságba adott gyermekek száma volt szeptember hó végén 148, októberben anyjának visszaadatott 3, máshelyre vitetett 1, maradt e hó végén 144.

Tüz 5 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött.

A községi bíróságnál elintézetlen maradt szeptember hó végén 1 ügy, októberben befolyt 1357, ebből elintéztetett 1331, tárgyalás alatt maradt 26. Végrehajtás foganatosított 151, árverés tartott 5.

A katonai ügyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 165 közhadseregbeli és 122 honvéd tartalékos. Utóállított 1 helybeli illetőségű hadköteles. Önként besoroztatott 3. A póttartalékba áthelyeztetett 2. A város terhére a vendéglőkben elszállásoltatott 2 tábornok, 14 törzstiszt, 65 főtiszt és 8 hadapród tiszthelyettes. A háztulajdonosok terhére magán házakban beszállásoltatott 970 póttartalékos.

(Adó fizetés.)

Az adóbehajtás eredménye a következő volt. Befolyt: állami adó 43214 k. 40 f., leiratott 8786 k. 14 f., összesen 52000 k. 54 f., hadmentességi díj 1157 k. 28 f., jog és bélyeg illeték 11511 k. 23 f., községi adó 20172 k. 75 f., leiratott 3523 k. 65 f., összesen 23696 k. 40 fillér.

Utadó 2578 k. 63 f., leiratott 226 k. 01 f., összesen 2804 k. 64 f., átírási díj 1253 k. 58 f., iparkamarai díj 188 k. 24 f., idegen közadó 3578 k. 62 f., leiratott 13791 k. 43 f., összesen 17365 k. 08 f., szárazérszabályozási költség 403 k. 91 f., csatornázási költség 5390 k. 85 f.,

(Városi pénztárak)

Az árvapénztár forgalma volt bevételben a mult havi maradvánnyal együtt 1137350 k. 21 f., kiadása 642119 k. 46 f., maradvány

Arverési hirdetés.

A lulirott kir. közjegyző közlésem, hogy Kalap János, mézeskalácsos, aradi lakos megkeresése folytán Schapira Sámuel, jelenleg verseczi tartózkodású lakos illetve Krammer S. és H. károlyvárosi cég által részére „nyers méz” címen küldött, de tényleg vízzel feleresztett (50) ötven méter-mázsa „másodmész”-ből (Nachsam) álló (11) tizenegy hordó áruküldemény a kereskedelmi törvény 347. §-a alapján Aradon, Deák Ferencz-utca 35. sz. alatti házban (1900) ezerkilencszáz évi november hó (15) tizenötödik napján, délután (3) három órakor Schapira Sámuel, illetve Krammer S. és H. cég kára-

ra és veszélyére közbenjöttömmel tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kelt Aradon, (1900.) ezerkilencszáz évi november hó (13) tizenharmadik napján.

Beles János,
kir. közjegyző.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

33595/I. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége, a vonalai részére 1901. évben szükséges pályafentartási fák szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1901 évi megközelítő szükséglet, mely a megrendelés alkalmával korlátlanul felelhető, vagy

leszállítható, alább van felsorolva; a végleges megrendelés, mely alkalommal az 1901. évben szállítandó fák pontos mennyisége és méretei szállítóval közölni fognak, folyó évi december hó végéig fog megtörténni.

150 köbméter erdei fenyő deszka, 166 köbméter jegenye fenyő deszka, 45 köbméter lucz fenyő deszka, 6 köbméter jegenye fenyő deszka szélmentszetlen, 087 köbméter tölgyfa deszka, 193 köbméter jegenye fenyő palló, 18 köbméter lucz fenyő palló, 8 köbméter vörös fenyő palló, 11 köbméter jegenye fenyő palló szélmentszetlen, 61 köbméter tölgyfa palló, 34 köbméter vágott lucz fenyőfa, 6 köbméter faragott vörös fenyőfa, 182 köbméter faragott puhafa, 109 köbméter faragott tölgyfa, 31 köbméter faragott puha szálfa, 3 köbméter faragott tölgy szálfa, 16000 folyó méter vágott puhafa lécz, 1600 darab puhafa széldeszka, 159000 drb. fedő zsindey, 2170 drb. tölgyfaszűrítési lécz, 6100 drb.

puhaszűrítési lécz, és különféle kerítési anyagok, ugymint oszlopok és rudak. A fák szállítása 1901. évi február hóban kezdendő meg s 1901. évi ápril hó végéig fejezendő be.

A fák 2 csoportra osztott részletes méretjegyzékeit, melyek egy-egy részre ajánlati űrlapokat képeznek, a hozzácsatolt „pályázati és szállítási feltételekkel” együtt, a budapest-jobbparti üzletvezetőség, (Budapest Külső-Kerepesi-út nyugdíj ház csoport 2. szám) anyag beszerzési osztálya szolgáltatja ki díjtalanul, esetleg megküldi posta útján.

A pályázati feltételek értelmében kiállítandó ajánlatok 1900. évi november 16-án déli 12 óráig nyújtandók be, a bánatpénz 1900. évi november 15-én déli 12 óráig teendő le.

Budapest 1900. október hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik)

Karslbadi női glace kesztyűk
párja 90 kr.

Fegyházban kötött
gyermek, női és férfi
harisnyák egyedül
raktára.

Mosó bársonyok a legújabb szí-
nekben érkeztek.

Flanel ingblousok
és övek nagy vá-
lasztékban.

ALAPITTATOTT 1840.

Legújabb
diszkülönleges-
ségek.

Ujdonságok!!

Selyem, szövet, barchetokban, dús választék csipke és szövet függönyökben. Futó és salon szőnyegek, paplan és matraczok a legjobb minőség. Kész női és férfi fehérneműek. Valódi szepességi asztalmenűek.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

ARAD, SZABADSÁG-TÉR és FORRAY-UTCZA SAROK.

Selyem és flanel
jouponok a legjobb
minőségben.

ALAPITTATOTT 1840.

Legújabb
női és férfi
nyakkendők.

A legjobb „SMYRNA” szőnyegek legfinomabb gyapju anyagból „Koni ipar” Torontáli szőnyeggyár. Arad és vidékén csak nálunk szereshető be gyári áron.

Magyar kir. államvasutak üzlet-
vezetősége Aradon.

28289/I. szám.

Pályázati hirdetés.

(Pályafentartási fák szállítása iránt)

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1900. és esetleg a következő 1902. és 1903. években szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására ezen-
nel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1901. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felelhető, vagy lejjebbithető a következő, erdei fenyő deszka 2.500 m., jegenye fenyő deszka 297.433 m., lucz fenyő deszka 98.438 m., vörös fenyő deszka 6.000 m., szélmentszetlen jegenye fenyő deszka 56.800 m., vágott lucz-fenyő 118.140 m., faragott

puhafa 12 m-ig 355.860., faragott puhafa 12. m., felül 113.590 m. kerítési sűrítési lécz puhafából 9800, drb. vágott lécz puhafából 77400 fm kerítési oszlop puhafából 200 drb. jegenye fenyő palló 224.190 m. 3., lucz fenyő palló 19.650 m., szélmentszetlen jegenye fenyő palló. 30.000 m., vörös fenyő palló 4.200 m., puhafa rud 11.202 m., kerítési rud puhafából 13800 fm., puha szálfa 80.270 m., 3., puha széldeszka 2000 drb. fedő zsindey 37 c/m h. 500 drb., fedő zsindey 47 c/m h. 430000 drb., fedő zsindey 60 c/m h 5000 drb.,

Ezen biztosított mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a magy. kir. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék aján-

lati minta és pályázati feltételek az alulirt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénz fizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatvány-tárától (Budapest Andrassy-ut 73/75 sz. alatt) 25, illetve 15 krnyi áron szereshetők meg.

Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magyar kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96 sz. általános, valamint az épület s vágott fák szállítására vonatkozó 139819/92. számú különleges feltételek értelmében eszközözendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulirt üzletvezetőség anyag és leltárbeszerzési osztálynál. valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzlet-

vezetőségnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenkint 50 kros magyar okmánybéllyeggel ellátot ajánlatok ezen alábbi kulczimmal:

„Ajánlati épületfák szállítása iránt 28289/900. számhoz” 1900. évi november hó 15-ikének déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1900. évi november hó 14-iki déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendők.

Aradon 1900. október havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik)

Huzás már holnap.

I. Osztály.

Vegyünk

VII. Sorsjáték.

Osztályosorsjegyeket,

egy nyolczad K. 1.50 — egy negyed K. 3. — egy fél K. 6. — egy egész K. 12. — ;

Telefon 100. sz.

Az ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

pénzváltó-üzletében 2938

ARAD, „Fehér Kereszt“ szálloda épület.

ZÁLOGCZÉDULÁKAT,

tört aranyat, ezüstöt és mindennemű ékszer tárgyakat

a legmagasabb árban megvesz

vagy ujjakká átcsereél: 2938

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.

Arad sz. kir. város főkapitányától.

15370—1900. khsz.

Hirdetmény.

Belügyminiszter úr ő nagyméltóságának 103425/VI sz. a. körrendeletében foglaltak szerint Glasgow angol kikötő városban a pestis jelenléte megállapított.

A fenti számú magas ministeri rendelet értelmében a pestis továbbhurcolásának meggátolása céljából felhívom mindazokat, a kikhez netalán Glasgoból jövő utas érkeznek, hogy ezen körülményt haladéktalanul jelentsék be hivatalomban. Arad, 1900. október 18-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

THIERRY A. gyógyszerész

DIGESTIV

valódi angol egyetemes étel és emésztési por, gyomorbajosoknak a hatás utolérhetlen. Étvágygerjesztő és az emésztést elősegíti. Minden dobozon rajta kell hogy legyen a készítő aláírása. Egy doboz bérmentve 3 korona előleges beküldése ellenében. Czim:

APOTHEKER A. THIERRY'S BALSAM-FABRIK 3144
in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

A déznai,

volt urbéresek tulajdonát képező erdőből

19³⁰/₁₆₀₀ kat. holdon

lévő, részben bükk, részben tölgyfából álló, élő fatömeg folyó évi november hó 24-én délelőtt 11 órakor, a déznai község házában tartandó nyilvános árverésen

eladatik.

Az árverési feltételek a déznai jegyzői irodában a hivatalos órákban megtekinthetők. Faur János, elnök.

Dézna, 1900. november hó 4-én.

3158

Markovits József,
körmegyező.

15827—1900 kh. sz.

Felhívás.

A foganatosítandó népszámlálás alkalmából szükséges, hogy úgy a bel, valamint a külhatárban és általában Aradváros közigazgatási területén levő minden ház és házhelyiség kellően megszámozva legyen.

Felhívom ennél fogva mindazokat kiknek oly házuk és házhelyiségük van, mely az utcák és házsámok jelző táblával ellátva ezideig nem lett, vagy ezen tábla arról hiányozna, avagy átmeszelés vagy egyéb okból annak fejrata olvashatatlan, legkésőbb f. évi november 15-ig a szobán levő jelző táblákkal ellásák, illetve az avultak megújítva olvashatóvá tegyék.

Megjegyzem, ha a megszámozott telken levő építmények vagy számmal ellátott házaknál levő mellék épületek külön alszámmal nem lesznek ellátandók, ellenben az oly ház helyiségek, melyek lakásul nem is szolgálnak, ha a telek illetve hely, a melyen áll, számmal nem bír, most megszámozandók.

Felhívom továbbá azon bérházak tulajdonosait, hol az egyes lakosok sorsszámát jelző táblák hiányosak, ezen szám táblácskát szintén pótolják.

Arad 1900. október 25.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Orvosi tekintélyek által kipróbált a nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos a kiváló gyors hatású készvény, osz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb készvény és csúzfájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapest: Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerárakban, Váci-körút 17. szám.

Aradon: Földes Kelemen, Hájós Arpád, Khudy József és Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. 2919

Számtalan elismert és köszönettel. Bámulatos gyógyszeredmények